№ 10. Treſchdeen, 10. Martâ. 1899.

Latweeſchu Awiſes.

Iſnahk weenreiſ nedelâ.

Makſâ, Jelgawâ ſanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makſâ, pahr paſtu peeſuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekſpedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22.

Redakzijas adreſe: Jelgawâ, Sałajâ eelâ № 15.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihſeru eelâ № 22; Rigâ: Hoerſchelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilſchu eelâ № 29 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eekſch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makſa par ſludinajumeem: 8 kap. par ſihku rakſtu rindinu, preekſchpuſê 20 kap.; pahrtulkoſchana iſ ſweſchahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw.“ war apſtellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22. — Leepajâ: Emila Boegedinga grahm. bodê, pee tirgus platſcha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuſcha eelâ № 36 un pee M. Peterſona. — Bauſkâ: Ed. Drengera k. bodê. — Tukumâ: J. Birſgala kga grahm. pahrd. — Talſôs: H. Towa k. grahm. bodê. — Kuldigâ: Ferd. Beſthorna k. grahm. bodê. — Wentspili: Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

78. gada-gahjums.

„Latw. Aw.“ war apſtellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehjſch. — Schagarê: Moſes Itzigſohna k. leelnoguldikawâ. — Rigâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerſchelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilſchu eelâ № 29; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eekſch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — Eekſch- un ahrſemê: Rudolfa Moſſes kga wiſâs ekſpedizijâs. — Walmeerâ: Trey'a k. grahm. bodê. — Walkâ: M. Rudolfa k. grahm. bodê. — Bez tam: pee zeen. mahzitajeem — tiklab Widſemê, kâ ari Kurſemê.

Par muhſu laukpagaſtu neſpehjneeku apgahdaſchanu.

No Seedaiſcha.

Ir jauks un patihkams darbs, pamaſinat ſawa lihdſzilweka ſahpes, nabadſibu, behdas, poſtu un nelaimi, noſchahwet aſaras, atweeglinat zeeſchanas un eedot duhſchu un iſturibu, iſzihnit ſchahs dſihwes zihnu; augſts, zehls un ſwehts mehrkis, kuram daudſi ſchehlſirdigi zilweki — pat no wiſaugſtakahm kauſchu kahrtahm — upurejuſchi un wehl tagad upurê ſawu laiku, mantu un weſelibu, — darbs, eekſch ta paſcha tee atrod preeku, patikſchanu un atlihdſibu par ſawahm puhlehm un upureem. Bet tikai tas, kas par ſcho jauto tuwaka mihleſtibas zeku ſtaigâ — tikai tas pilnigi ſin un ſajuht ſcho preeku un ſaldo apſinu; ſpalwa to neſpehj aprakſtit. Tamdehł ari daſchi leeli rakſtneeki un dſejneeki ſcho peenahkumu uſluhko par zilweka augſtako uſdewumu, preekſch ta Deews eſot zilweku radijis.

Lai nabadſibu un wiſu zitu, kas ar to ſtahw zeeſchâ ſakarâ, pa dałai aprobeſchotu un nowehrſtu, tad, bez priwatahm perſonahm, pee ſcha zehlâ darba ſtrahdâ daudſ un daſchadas labdarigas eeſtahdes un ſabeedribas gan pilſehtâs, gan uſ laukeem. Sewiſchki jaunakâ laikâ ſchahdas wiſur teek dibinatas — un, paldees Deewam, wiſas ſchihs eeſtahdes un beedribas war uſrahdit teizamus panahkumus un ſekmes. Tuhkſtoſcheem un atkal tuhkſtoſcheem nelaimigu kauſchu tahs ſneedſ nepeezeeſchami wajadſigo pabalſtu un palihdſibu gan naudâ, gan pahrtikâ, gan teem iſgahdadamas pelnu, pajumtu un apgehrbu, gan wezuma deenâs un ſlimibâ uſturu un apkopſchanu — luhkojotees uſ to, kas katram wiswairak wajadſigs. Tas ir iſtſts tuwaka mihleſtibas un ſchehlaſtibas — jaunako laiku jaunakais auglis, par ko katram zilweku draugam no ſirds japreezajahs un tamlihdſâs ari jawehlahs, ka ſchahdas labdarigas eeſtahdes netruhktu neweenâ ſemes kaktinâ, kur ween zilweki dſihwo.

Lai teem, kureem priwatu perſonu un labdarigu eeſtahſchu brihwprahtigâ un labprahtigâ labdariba un palihdſiba naw peeejama, ari netruhktu peeteekoſchas, wajadſigas apgahdibas ſlimibâs un wezuma deenâs — tad pa dałai ſchim noluhkam par labu uſ Waldibas pawehli ir dibinatas ihpaſchas pilſehtu un laukpagaſtu ſabeedribas, kurahm ir uſlikts par uſſpeeſtu peenahkumu, uſturet un apgahdat wiſus tos ſabeedribas lozekłus, kuri pee winahm peerakſtiti un kuri naw darba ſpehjigi un tamdehł ari neſpehj ſewi un ſawus peederigus ar dſihwei nepeezeeſchamahm wajadſibahm apgahdat. Lai ſchihs ſabeedribas ſcho ſawu peenahkumu pareiſi iſpilditu, to zeeſchi praja neween tuwaku mihleſtibas bauſlis, bet ari laizigahs waldibas likumi to pawehl. Tâ tad katram pilſehtas waj laukpagaſta ſabeedribas darba neſpehjigam lozeklim ir neween moraliga, bet ari likumiga teeſiba, no tahs ſabeedribas, kur winſch peerakſtits, dabut peenahzigu apgahdibu un palihdſibu.

Schoreiſ ſawu wehribu peegreeſiſim tikai laukpagaſtu ſabeedribahm un apluhkoſim, kâ tahs ſawus maſakos brahłus — ſawus neſpehjneekus apgahdâ. Par ſcho leetu ſawâ laikâ muhſu laikrakſtôs gan jau rakſtits, bet tas, kâ peedſihwojumi un nowehrojumi mahza, wehl ne wiſur ir peenahzigi eewehrots. Tamdehł, es domaju, ſcho leetu wehl reiſ pahrrunat — nebuhs lecki, jo laikrakſtu uſdewums jau ir uſrahdit muhſu ſadſihwes kłuhdas un ehnas puſes, tahs pelt un graiſit, kamehr ween tahs naw pawiſam iſſkauſtas.

Muhſu laukpagaſtu ſabeedribahm — jeb kâ tahs weenkahrſchi mehdſ ſaukt — muhſu laukpagaſteem par godu jaſaka, ka tee ſawu neſpehjneeku labâ daudſ — daudſ darijuſchi un wehl tagad dara. Lai peeminam tikai to, ka tee preekſch wineem zehluſchi ihpaſchas patwerſmes, upuredami ſchai wiſai teizamai leetai deeſgan prahwas naudas ſummas. Un tam ween jau muhſu laukpagaſtu neſpehjneeku dſihwê ir leela noſihme. Schinîs patwerſmês katram neſpehjneekam ir ſawa kaktinſch, ſawa ihpaſcha gułas weeta, ko tas war par ſawu ſaukt, un par paehſchanu tam ari naw jaraiſejahs. Schahdu patwerſmju leelo noſihmi wehl labak ſapratiſim, kad mineſim ſenatahs paraſchas, to kahrtibu, kur pagaſti ſawus neſpehjneekus wehl wadaja un waſaja pa nedełahm no weenahm mahjahm uſ otrahm, kur tos atdewa ta ſaimneeka apgahdibâ un apkopſchanâ, kurſch apſolijahs to darit par maſaku ſamakſu no pagaſta ſabeedribas puſes. Bet kahda ſchi apgahdiba un apkopſchana iſti bija?! Sirds eeſahpahs, kad atzerahs tos laikus, kâ nelaimigajeem weziſcheem un wezitehm, kam nebija dehlu, kas winus apgahdaja, pee daſcha laba ſaimneeka klahjahs! Saimneeks to par lehtaku makſu gan bija noſolijis, bet tad tas ari raudſija to atkal zitadâ zełâ dabut atpakał, lai tam nebuhtu jazeeſch ſkahde — un daudſreiſ tas to ari dabuja ar uſwiju. Wina apgahdibâ un apkopſchanâ nodotais neſpehjneeks tas bija wina zuhku waj ſoſu gans waj zitads ruhkis; daudſreiſ ari wina gaiteneeks waj kas zits wina deeneſtâ — tikai ne neſpehjneeks, kuru wahrdſina kahda ſlimiba waj wezuma neſpehziba. Kas ſaimneekam bij par dału, ja winam nodotais wezitis waj wezite pee wina darbeem daſchreiſ pakrita uſ degunu! Kas winam bij par behdu, kad pagaſta ſlimneeks gultâ waideja pehz uhdens lahſites, kur iſtabâ nebij neweena, kas winam to paſneegtu! Winſch ſawu nolihgto makſu ſanehmis un noſchehlojams nabadſinu ſawâ pajumtâ pawahrdſinajis to atdewa atkal zitam. Toreiſ nebij ari nekahds retais gadijums, kur ſaimneeks neſpehzigajam wezitim ne maiſes garoſinu lahga negribeja ſneegt, bet iſdſina to pa ſehtahm apkahrt ubagot, un wehl ſaubagoto maiſes reezeenu waj gałas ſchkehliti, tam mahjâs pahrnahkot, tikpat kâ n mſchus atnehma un pats ar ſaweem behrneem apehda. Kam lai nelaimigais ſirmgalwis par wiſahm ſchahm un zitahm pahreſtibahm, kuras ſaimneeks tam nodarija, buhtu ſuhdſejees un atradis dſirdigas auſis un ſchehlſirdigus aiſſtahwjus?! Tikai Deews dſirdeja wina nopuhtas un redſeja wina aſaras. Bet lai ar to peeteek. Tee laiki lihdſ ar ſaweem kaunumeem jau nogrimuſchi muhſcha juhrâ un nekad wairs atpakał neatgreeſiſees.

Zik daudſ laimigaki ir muhſu laiku neſpehjneeki, kureem zeltas ihpaſchas patwerſmes. Teem ir paſtahwiga dſihwes weeta, kur tee ar meerigu ſirdi war nogaidit ſawu muhſcha wakaru. Pagaſts tos tur apgahdâ ar peeteekoſchu pahrtiku un wajadſigeem drehbes gabaleem. Tur teem pagatawo ehdeenu, waj nu ihpaſcha ſaimneeze, waj kahds no ſpirgtakajeem neſpehjneekeem un ſlimibas gadijumâ ari peenahzigi apkopj. Tur tee naw neweenam pa kahjahm, neweenam par naſtu un neweens teem nedara pahreſtibu. Ari ahrſta palihdſiba teem tur naw neſaſneedſama un daudſreiſ ari dwehſełu gans tos eepreezina ar deewawahrdeem. Tamdehł atſiniba teem pagaſteem, kuri par ſaweem neſpehjneekeem ſchâ ruhpejahs un ſchajâ ſinâ neſkopułojahs ar iſdewumeem. Wini zaur to peerahda, ka winu ſirdîs mahjo tuwaka mihleſtiba un ka wini ar preeku neſ upurus, lai atweeglinatu ſawu maſako brahłu gruhto likteni un ſaldinatu winu ruhktahs dſihwes ſtundinas.

Bet nu deemſchehl ne wiſi muhſu laukpagaſti par ſaweem neſpehjneekeem tâ ruhpejahs un par teem tâ gahdâ, kâ tas teem wiſeem peenahktos. Mums wehl ir daudſ, daudſ pagaſtu, kas wehl naw eeſkatijuſchi par wajadſigu, ſchahdas neſpehjneeku patwerſmes zelt. Mums wehl ir daudſ pagaſtu, kas pa wezai, paraſtai kahrtibai ſawus neſpehjneekus nodod pee ſaimneekeem pa gadam. Zitur atkal neſpehjneekeem paſcheem jagahdâ, kur apmeſtees un ko grauſt. Par to tee gan no ſawa pagaſta dabon pahri rubliſchu naudas un 3 waj 4 mehru labibas — un tas ir wiſs. Katram zilwekam ar weſelu prahtu weegli ſaprotams, ka no ſcha neezina neweenam — ir pat ſahtigakajam nabadſinam — naw eeſpehjams pahrtikt. Preekſch dſihwibas uſtureſchanas ſchi „penſija“ ir par maſu, bet preekſch badâ nomirſchanas par leelu. Zaur to nu daſchôs nowadôs ubagoſchana wehl paſtahw ſpehkâ. Kas kaunahs ubagot, tam — kâ ſakot, jamirſt pusbadâ, waj jaeet ſchehlotees peenahzigâ weetâ. Bet kur nu ari daſchs labs nabadſinſch, kas tikko wehl ſpehj kahju zelt, tahłu aiſtiks! Un ne katram patihk ſuhdſetees. Pazeeſch, kâ jau nu ir un ar ilgoſchanos gaida uſ ſawu pehdejo ſtundinu — nopuhſdamees par paſaules netaiſnibu un zeetſirdibu. Un netaiſniba ta jau ween ir. Nabaga wezitis wiſu ſawu muhſchu, kamehr tas ween wareja ſtrahdat un pelnit, bez kurneſchanas neſa wiſas pagaſta ſabeedribas naſtas un wiſus ſawus ſpehkus upureja pagaſta labâ. Tagad, kur tas aiſ wezuma waj ſlimibas to wairs neſpehj, tagad tas atmeſts un aiſmirſts kâ nederigs rihks un tam daſchudeen' naw ne maiſes garoſas, ar ko ſawu iſſalkumu apmeerinat un ne pajumta, kur ſawu galwu nolikt. Tas jau nu gan buhtu wiſai neezigs pagehrejums, bet ir tas pats daſchreiſ neteek peepildits. Kur ſche paleek tuwaka mihleſtiba, kur ſchehlſirdiba uſ nelaimigajeem?!

(Turpmak beigums.)

Par Schihdeem Kurſemê.

Scha gada 14. Marta deenâ, ap Schihdu leeldeenas ſwehtkeem, Kurſemes Schihdi, ihpaſchi pa Leepaju un Jelgawu — kâ jau „Latw. Aw.“ 4. num. ſch. g. minets — nodomajuſchi ſwinet ſewiſchkus ſwehtkus par peeminu, ka 100 gadi pagahjuſchi no ta laika, kur Schihdi dabujuſchi atwehli, Kurſemê palikt uſ dſihwi. Schis gadijums mums dod eemeſlu Schihdu wehſturi Kurſemê tuwaki eewehrot.

Pehz noſazijumeem, kas bija doti 1561. gadâ, Schihdeem wiſpirms bija aiſleegta uſtureſchanahs Leepajâ. Bet ari zitur Kurſemê, wiſmaſaki lihdſ 17. gadu ſimtena beigahm, reti kahds Schihds bija atrodams dſihwojot. Bet no ſcha laika ſahkot tad daſcheem Schihdeem — wiſahm aiſleegſchanahm un waijaſchanahm it kâ par ſpihti — iſdewahs Kurſemê apmeſtees, kamehr beidſot ſchaî leetâ waldibas domas un uſſkati pilnigi groſijahs.

Piltenes aprinkî Schihdeem bija atkauts dſihwot jau daudſ ſenakâ laikâ, nekâ wiſur zitur Kurſemê. Zaur ſpreedumu, ko Piltenes aprinka landtags bija dewis 3. Martâ 1783. gadâ, tika Schihdeem atwehlets Aiſputê netik ween uſturetees, bet ari nodarbotees ar daſchdaſchadeem mahjas un atklahteem pelnas amateem. Herzogu laikôs netapa iſdariti nekahdi pahrgroſijumi noſazijumôs par Schihdu apmeſchanos Kurſemê, lai gan ſchaî leetâ daſchadi pahrſpreedumi bija notikuſchi, ihpaſchi 1704., 1778. un 1780. gadôs.

Kad 1797. gadâ notureja rewiſiju, tad iſrahdijahs, ka tobrihd Kurſemê dſihwoja — pilſehtâs 896 un aprinkôs, uſ laukeem 3685 — pawiſam tikai 4581 Schihds, wihreeſchu kahrtas. No tam redſams, ka toreiſ Schihdi, wihreeſchu un ſeeweeſchu kahrtas kopâ, Kurſemê peemituſchi ne wairak par 9500 perſonu.

Jautajums, waj Schihdeem ir brihw Kurſemê apmeſtees uſ dſihwi, beidſot tapa iſſchkirts pehz Kurſemes ſaweenoſchanas ar Kreewiju, zaur Wiſaugſtako pawehli no 14. Marta 1799. gadâ — tâ tad preekſch 100 gadeem. Wiſi Schihdi, kas taî laikâ Kurſemê peemita, tapa peerakſtiti pee pilſehtahm un nodoti magiſtratu ſinâ. Wineem tapa atkauts — ja tee eeſtahjahs gildês — nodarbotees ar tirdſneezibu un amatneezibu. Taî paſchâ laikâ wineem tapa uſlikts otrtik leels nodoklis; bet tas pee wineem tatſchu nekad naw tizis iſpildits. Zaur ukaſu no 9. Februara 1804. gadâ Schihdeem tika atkauts, iſ ſawa widus eezelt ſewiſchku waldi, ſem wahrda „Kahal“, kurai lai buhtu tas uſdewums, winu paſchu garigahs leetas wadit un ſewiſchki paſchu wajadſibahm noderigus nodokłus uſlikt.

Lai gan jau toreiſ teem Schihdeem, kas Kurſemê jau bija apmetuſchees uſ dſihwi, bija dota teeſiba te ari pilnigi uſturetees, tad tomehr taî paſchâ laikâ bija ari ſtingri aiſleegts, Schihdus no jauna pee Kurſemes gubernas peerakſtit. Bet ari ſchis noſazijums tikai reti tika eewehrots, jo zitadi tas nebuhtu notizis, ka Schihdi pa 66 gadeem (t. i. no 1797. lihdſ 1863. gadam) peeauguſchi jau uſ 33,707 dwehſelehm. Tagad Kurſemê ſkaita apmehram 60,000 Schihdu; kriſtitu Schihdu Kurſemê ſchimbrihſcham ſkaita ap 700 perſonu.

Pee Kurſemes Schihdeem atrodam modru gara kuſtibu un ſparigu ſpekulazijas prahtu, kas ſtahw gluſchi preti daudſ ſchejeenes kriſtigo weikalneeku atlaidibai un pawirſchibai. Leetâs, kas ahtri eewehrojamas un ahtri iſpildamas, kur wajaga ahtras ſakahrtoſchanas un iſſchkirſchanas, ar Schihdu te newar gandrihſ nemaſ konkuret. Lai ſagatawotos par „weikalneeku“, Schihds iſleeto tik daudſ mehneſchu, zik peemehram daſcham ſchejeenes Latweetim un Wahzeetim wajaga gadu.

Tahkak Kurſemes Schihdi ſawâ ſtarpâ weens otram truhzigôs brihſchôs tik eewehrojamâ kahrtâ palihdſahs,

Paſpahrnê.

Sinojums

par grahmatahm un laikrakſteem, kas 1898. gadâ Widſemê iſnahkuſchi. Preekſchâ laſits Latw. draugu beedr. ſapulzê 8. Dezembrî 1898. gadâ no Widſemes direktora mahzitaja G. Hillnera.

(Turpinajums.)

Behrnu rakſti.

Kaku preeki un behdas. Kalnina un Deutſchmana apgahd. 50 kap.

Maſajo draugi. Kalnina un Deutſchmana apgahd. 15 kap.

Maſajo preeki. Kalnina un Deutſchmana apgahd. 15 kap.

Robinſons Kruſinſch. J. A. Freya apgahdibâ. 35 kap.

Behrni preezaitees. Kalnina un Deutſchmana apgahd. 20 kap. Glihtas grahmatas ar krahſainahm bildehm, ſamehrâ lehtas.

Labâm meitenem ko palaſitees. J. A. Freya apgahd. 10 kap. Maſi ſtahſtini, wiswairs ar garigu ſaturu.

Mums papreezatees un Mums paſkatitees; katra 6 kap. Bildes un rihmes.

Bilſchu preeki. J. A. Freya apgahd. 12 kap. Bildes neezigas, ari no ſatura daudſ naw.

Anſits un Greetina. Paſaka ar bildehm. P. Behrſina iſdewumâ, Rigâ. Paſihſtamahs paſazinas tulkojums Latweeſchu walodâ. Ragana ſche dabujuſi wehl lahzi par wihru.

Behrnu kokle. Iſmekletu diw-, trihs- un tſchetrbalſigu garigu dſeeſmu krahjums jaunibai. J. A. Freya apgahd. 25 kap. 3. druka. Blakus daſchahm tahdahm garigahm dſeeſmahm, kâ „Tas Kungs ir man tas labais gans“ un „Juhs behrnini nahzeet ar preezigu praht“ ſche wiswairs atronam tahdas, kurahm wairak waj maſak peemiht metodiſtu gars. Behrneem ſchahdas dſeeſmas wehl maſak eeteizamas nekâ peeauguſcheem.

Behrni meſchâ. H. Allunana apgahd.

Roberts un Ida. H. Allunana apgahd.

Mahte un dehls. H. Allunana apgahd.

Weeglprahtigi draugi. H. Allunana apgahd.

Reeſi ſinkahrigs. H. Allunana apgahd.

Reewed muhs kahrdinaſchanâ. H. Allunana apgahd., Jelgawâ.

Nabaga Kriſtapinſch. H. Allunana apgahd.

Nabaga gimene. H. Allunana apgahd.

Juhras wehtra. H. Allunana apgahd.

Kroplis Iwans. H. Allunana apgahd.

Deews paſargi. H. Allunana apgahd.

Itin maſi ſtahſtini preekſch behrneem bez ſewiſchkas wehrtibas, bet ari nekaitigi. Bildes deeſgan wahjas.

Seemas ſwehtki. Skolas teatrs. Skatu luga 3 zehleenôs. Latweeſchu tautſkolahm lokaliſejis Bikſtneeku Schanis. P. Behrſina grahmatu pahrdotawas iſdewumâ. Nekaitigs, weegli uſwedams gabalinſch. Waloda laba.

Daſchadi rakſti.

Brenziſchu Dorina jeb: Speegelis muhſu jaunkundſitehm. Pee A. Lukowſka, Rigâ. 10 kap. Grib ſneegt peeklahjigas iſneſchanahs likumus jaunahm meitenehm. Maſ graudu, daudſ ſalmu. —

Wezas mahtes noſlehpumi par jaunawahm un jaunekleem, ka tee war dabut redſet ſawu nahkamo dſihwes draugu, un Dſeeſmina bruhtei kroni nonemot u. t. t. Apgahd. A. Kruhminſch, Rigâ. 10 kap. Ja tee uſſkatami par jokeem, tad tee plahni iſdewuſchees; turpretim ja ta nopeetniba, tad ta buhtu mahntizibas weizinaſchana. „Apdſeedaſchanas dſeeſmas“ jautras un patihkamas.

Puku waloda. K. Orlowſka apgahd. Rigâ. Noſihmehm pa leelakai dałai naw nekahda pamata. Jahnogas ſeeds: ſche roka uſ ſalihgſchanu. Auſu wahrpa: Tu mani nepareiſi ſaproti.

Wiſpilnigaka Sapnu grahmata. Le Normand. K. Orlowſka apgahd., Rigâ. 25 kap. Bez jebkahdas jehgas, peemehram: Muſchas ſiſt — ſadereſchana; zwihbakus ehſt — aprunats tikt; zwihbakus redſet — godigu wezumu ſaſneegt. Daſchas mehneſcha deenas apſihmetas par nelaimes deenahm; tâ peemehram 13. un 23. Janw.

Pilniga Sapnu grahmata. Pee P. Skraſtina, Walmeerâ. Pehz ſchihs grahmatas noſihmê: pehterſihlus redſet — bailes zaur neuſmanibu; pluhmes ehſt — nepatikſchanas.

Kalendari.

Auſtruma kalendars. Pee Kalnina un Deutſchmana. 50 kap. No originalſtahſteem gan tas labakais „Waj nu katram iſtapſi“ no Pehrſeeſcha. Stahſtijumâ paſchâ gan naw neka ſewiſchka, bet tehlotajôs zilwekôs un ſemneeku dſihwes apſtahklôs daudſ dſihwes pateeſibas. Tik tautiſka waloda tagad reti ſaſtopama. „Trihs mirkli“ ir druku ſentimentals gabals. „Kruſta neſeja“ ſneedſ tikai pateeſibu, bet ne dſeju. Tulkojumi: „Par maſo wihreli“ peewilzigs ſtahſtinſch iſ Kreewu walodas un „Saldata preeki un behdas“ łoti glihts joks iſ Wahzu walodas. „Eeradums“ no stud. jur. P. Dulbes pehz profeſora Dſchemſa ir intereſants apzerejums, kas tatſchu par weenigi eeſpehjamo filoſofijas ſiſtemu leekahs uſſkatam materialiſmu. „Kas aprobeſcho dſihweeku augumu“ ſneedſ ihſu ſkaidru pahrſkatu par zilweka meeſas uſtureſchanu un par wina augſchanas likumeem. Wismaſak man patika „Weza un jauna gada mainâs“. Daſchas weetas te pahrſpihletas, daſchas pahrak iſſteeptas. Walodas ſinâ man maſ ko peebilſt, „Iſſauks parahdibas“ „iſgahſtees“ ir wahziſki iſteizeeni. Klaht peedotahs Keiſara un Keiſareenes bildes łoti teizamas.

Latweeſchu familijas kalendars. J. A. Freya apgahd. 25 kap. un

Preeka wehſts jaunibai, peelikums pee Latweeſchu familijas kalendara, 1899. Stahſts „Beſdibina malâ“, ko Rudſupuke labi no Wahzu walodas tulkojuſi, rahda, kâ kahdu ſozialdemokratu wina deewabijigâ ſeewa un ſmagi liktena ſiteeni nowed pee Deewa. Tahlak atronam gabalus no Obrutſchewa Kihnas wehſtulehm. Inku Jahnis plaſchi un dſihwi apraksta 200 Latweeſchu koloniſtu, wiswairs baptiſtu, dſihwi Braſilijâ, Andermans zelojumu par Paleſtinu, Freys brauzeenu pa Widſemi uſ weloſipeda. Dr. Blumenthals pahrrunâ azu ſlimibas muhſu ſemê. Bez tam atronam wehl maſus apzerejumus, dſejokus un t. t. Waloda wiswairs laba.

Latweeſchu kalendars 1899. No J. A. Freya. 10 kap. Tee paſchi lihdſſtrahdneeki un tas pats gars. Freya kungs paſtahſta par kahdu apzeemojumu ſawâ dſimtenê Leiſchôs un ſcho to iſ ſawas jaunibas. Beigâs atrodahs ſpredikis no Sperdſchena.

(Turpmak wehl.)

Ai, likten! . . .

No M. Konapnizkas.

Ai, likten, tu likten,
Pa wehjam tu muhzi,
Tu weeneem ſehj pukes,
Bet otreem tahs pluhzi!

Tu weeneem ſehj pukes
Wehl ſeemâ un ſalnâ,
Bet otreem tahs pluhzi,
Kad ſeedonis kalnâ.

Uſ kapa tu weeneem
Tahs audſê un ſkauji,
Bet otreem no ſirds pat
Tahs ahrâ wehl rauji!

Tulk. Lihgotnu Jehkabs.

Dſejols.

Jau ſauſmanahm ſinibu apzirkni pildahs,
Wehl ſijâ un pehti,
Bet ſaujina apſinas ſaulê tik ſildahs,
Kas atwehrt war klehti.

Wiſs wairums ſmok neſinâ ſmagâ
Zeeſch ſahpes un raiſes . . .
Nahz, Herkul, beeſahs ſeenas reiſ dragâ
Un neleedſ teem ari garigahs maiſes!

Lihgotnu Jehkabs.

Domas par zilweka nihzibu.

Sakopotas no Seedanu Joſefa.

10.

Kahds noſeegumu kalns pazekahs pahr maſo wahrdinu: dſihwiba! — Henrik Ibſens.

11.

Mehs eſam wahrpas, lihgojamees zeribu un ſchaubu wehjâ un gatawojamees — ſirpim. — Rückerts.

kà tas pee ziteem laudim, pat no winu labako draugu puses, nenoteek wis; simts atklahtu un slepenu upuru par to gahdà, ka Schihdu aisdegusehs sweze nepaleek apaksch puhra. Schihdus Kursemê koti pabalsta ari wehl winu beedrigais gars, kas wisur tur atrodams, kur kahds wahjaks beedris zihnahs pehz sawas dsihwes usturas. Tà tad nu teem, kas par Schihdu daudskahrtigu pahrswaru Kursemê suhdsahs, gan buhtu janem par preekschsihmi winu spariga kustiba un winu ustiziga koposchanahs jeb beedroschanahs us sawstarpigu ispalihdsibu.

Bet zik dsihwa un eewehrojama mums ari parahdahs Schihdu dabiga kustiba, tad tomehr wispahrigi ta wehl usrahda koti maf pamatigu un pastahwigu panahkumu tà winu paschu, kà ari wisu zitu Baltijas eemihtneeku starpà. Tas nahk zaur to, ka winus wehl nemodina un nestiprina kristiga dsihwe, kristigi tikumi un darbi. Zaur to wini wehl aisweenu paleek neeewehroti un nepabalstiti kristitu lauschu starpà, — ja, zaur to ween wineem wispahrigi wehl rodahs daudskahrt aprobeschotas teesibas. Ka pa wairak nekà 100 gadeem Kursemê likuschees kristitees tik ween 700 Schihdu, — tas ir koti mass skaits tagadejo apmehram 60,000 starpà. Ja pee Kursemes Schihdeem ari schini leetà uf preekschu notiks kahdas eewehrojamakas pahrgrosibas uf labu, tad ari winu sadsihwe tè turpmak attihstisees un pazelsees wairak lihdsteesigi, kà ari wairak peeweenosees zitu Balteeschu dsihwei un tad lihdf ar to baudihs ari wisus augstakus labumus lihdsi. K. Bm.

No ahrsemehm.

Wahzu keisars nule peenehmis audienzê pasihstamo Sesilu Rodesu. Par scho notikumu Wahzeeschi paschi koti daichadàs domàs. Kà lasitaji wehl atminesees, Sesils Rodess ir tas pats schaubigais Angku waronis, kas preeksch kahdeem trihs gadeem bija sarihkojis usbrukumu pret meerigo Deenwidus-Afrikas Transwales jeb Buhru brihwalsti. Kad toreis Buhreem isdewahs usbrukumu atgainat un keisars Wilhelms uf tam suhtija laimes wehleschanas telegrammu brihwwalsts presidentam Krügeram, tad leelakà daka Wahzeeschu par to newareja deesgan nopreezatees, jo Wahzu patrioti Buhrus usskata par sawcem radineekeem. Toreis usbrukuma rihkotaju Rodesu ari pats keisars bij nosauzis ne wisai laipneem wahrdeem. Un tagad scho paschu wihru keisars peenem audienzê! Naw nekahds brihnums, ka par to daudsi sapihkuschi. No otras puses atkal aisrahda, ka tahs esot bijuschas tikai weikala darischanas, kuru dehl Rodess uf Berlini atbrauzis un ari audienzi isluhdsees. Proti wina noluhks esot buhwet leelisku dselszeka lihniju, kas steeptos zauri wisai Afrikai no Kapstates lihdf Kairai, tà tad no pascheem deenwideem lihdf seemeleem. Tà ka schai dselszeka lihnijai buhtu jaeet ari Wahzijas kolonijahm zauri, tad Rodess gribejis issinat Wahzu waldibas domas schini leetà. Daschi laikraksti sin pastahstit, ka Rodesam Wahzijas atlauja jau esot tikpat kà rokà un ka schee wina labee panahkumi esot jauna leeziba par Wahzijas braudseschanos ar Angliju. Ziti turpretim newar aismirst, ka Anglija Wahziju ar sawu braudsibu jau daschureis peewihlusi, un domà, ka ari schoreis wisu labumu no leelà dselszeka sa-

sawôs nagôs. Nepatihkami wahrdi Rodesam bijuschi jadsird Wahzu walsts-saeimà, uf kureeni winsch nogahjis paklausitees. Tur kahds runatajs it klaji isteizis, ka Rodess esot Wahzeescheem zaurzaurim nepatihkama persona. Leelu leelais preeks par Rodesa peenemschanu audienzê sinams Angleem pascheem.

Wahzu waldibai nule bij jaiskaro deesgan nepatihkama zihna walsts-saeimà. Waldiba bij eesneegusi preekschlikumu dehl kara-spehka pawairoschanas, un kaut gan ari budscheta komisija bij nodewusi sawu spreedumu preekschlikumeem par labu, tomehr walsts-saeimà ne par ko newareja sadabut wajadsigo balsu wairumu, lai gan waldiba wisadi ispuhlejahs. Jau sahka runat netikween no kara-ministra atkahpschanahs, bet pat ari no walsts-saeimas atlaischanas un jaunahm wehleschanahm. Beidsot waldiba peekahpahs, nostrihkeja 7000 kahjneeku saldatus un tà pahrgrosito preekschlikumu tad walsts-saeima peenehma. —

Firsts Bismarks kopà ar sawu pahri gadus agrak miruscho laulatu draudseni pagahjuschà nedekà guldits Friedrichsruhes meschà uszeltajà kapu basnizinà. Paglabaschana notikusi wisà klusumà. Klaht bijuschi tikai peederigee un keisars Wilhelms ar daschcem pawadoneem. Krahschnu wainagu gan bijis atsuhtits leels pulks; uf daschcem no teem bijis rakstits: „Gadu-simtena leelakajam wihram." Wisu zeku no pils lihdf basnizinai keisars gahjis aif firsta Birsmarka sahrka, tuwu blakam firstam Herbertam Bismarkam, nelaika wezakajam dehlam. Basnizinà keisars stahwot noklausijees mahzitaja runà. Taisni 11 gadus atpakal, 4. (16.) Martà 1888. g., guldinaja pehdejà dusas weetà firmo keisaru Wilhelmu I., par kura ustizigo kalpu Bismarku dehwè ari wehl kahds usrakstis uf wina akmina sahrka. —

Italijas nodomi Kihnà, kà leekahs, ihsti labi wis negrib weiktees, kaut gan Anglija israhdijusehs tik labwehliga. Lai gan wiss wehl naw isskaidrojees, tomehr Italijas kibeles war wehrot jau no tam, ka wina sawu suhtni pee Kihnas waldibas pahrsaukusi mahjà. To paschu darijusi ari Angku waldiba ar sawu suhtni, no kam wehrojams, ka schee abi kungi buhs sawà sirdibà pahrsteiguschees un ar wahjo Kihnas waldibu sahkuschi par daudf warmahzigi rihkotees, lihdf Kihneeschi buhs meklejuschi palihdsibu pee kahda stipra kaimina. —

Amerikani esot no lihdsmantoschanas Kihnà atteikuschees. Naw ari nekahds brihnums, ka wineem patikschana uf jauneem semesgabaleem pahrgahjusi, jo tais paschôs eekarotajôs wineem nekà lahgà negrib weiktees. Filipinu salâs eedsimtee wineem stahjahs ar eerotscheem pretim un nule atkal notizis stipra usbrukums Manilai, kas gan atgainits. Tapat ari Kuhbà wehl tahlu lihdf meeram un kahrtibai. Pehdejà laikà tur gan paschi eedsimtee sahkuschi naidotees sawà starpà un saschkeltees diwàs leelàs partijàs, no kurahm weena ir pret pasihstamo dumpineeku wadoni Gomesu, otra par winu. —

Ka ari isdaudsinatajà jaunajà pasaulê wiss naw selts, kas spihd, to no jauna leezina kahds schaufmigs pahrskats par pagahjuscho gadu, kas nupat eet zaur wiseem laikraksteem. Seemel-Amerikas Sabeedrotajàs walstis 1898. gadà notikuschas pawisam 5920 paschsleepkawibas. Paschslep-

kawu starpà ir 4286 wihreeschi un 1634 seeweetes. To starpà bijuschi 44 ahrsti, 13 baukeeri, 8 mahzitaji, 7 schurnalisti, 6 adwokati, 2 akteeri un 2 glesnotaji. Waina pee paschsleepkawibas 3023 personahm bijis dsihwes apnikums, 438 — ahrprahtiba, 168 — posts, 157 — nelaimiga laulibas dsihwe. 2516 personas nosahkojuschahs, 2037 — noschahwuschahs, 768 — pakahruschahs, 75 — ar dunzi padarijuschas sew galu, 3 — ar dinamitu, 22 — ar ogku twanu, 50 — likuschahs sabrauktees, 354 — noslihzinajuschahs un 38 personas nolehkuschas no augstakeem namu stahweem semê. Joprojam minetà gadà isdaritas 7840 sleepkawibas. Turklaht bijuschi 7345 nahwes gadijumi zaur nelaimi (wehtru, uguns grehku u. z.). 3155 personas saudejuschas dsihwibu zaur dselszeka nelaimehm, 3655 — zaur kugu nelaimehm. Beidsot wehl japeemin, ka 1898. gadà Sabeedrotàs Walstis nosagti 5,851,263 dolari.

Pahwesta weseliba pehz jaunakajahm sinahm tomehr neesot deesin zik laba. Kaut gan greesuma wahts pilnigi sadsijusi, tomehr winsch esot koti wahjsch un wairak reis winam usnahzis gihbonis. Gribedams ar wisu ko nodarbotees, winsch pa deenahm pahrak peepuhlotees un tad naktis newarot ne gulet, ne kustetees. Ari ahrstu spreedumi neesot wairs tik labi kà agrak.

No eekschsemehm.

Pahrgrosijumi pasta naudas suhtijumu sinà. Uf eekschleetu ministera kunga pawehli nauda teek peenemta aissuhtischanai ar pahrwedumu (perewodu) pa pastu un telegrafu uf tahm weetahm, kur naw renteju waj Finantschu Ministerijas eenehmumu un isdewumu kasu a) no 1. Marta 1899. g. pahrwedumi uf wisahm weetahm, kas atrodahs Eiropas Kreewijà (isnemot Somiju), Kaukasijà, Turkestanà un Aiskaspijas apgabalà un b) no 1. Maija sch. g. — pahrwedumi uf wisahm weetahm Sibirijà. Bes tam no sch. g. 1. Marta par pahrwedumu noteikta wispahr jauna taksе: par pahrwedumeem, kas nesneedsahs pahri par 25 rbl. — 15 kap. par katru pahrwedumu; par summahm, kas leelakas par 25 rbl. — lihdf 100 rubku — 25 kap. par katru pahrwedumu, (nodobot pahrwedumu, kas leelaks par 25 rbl., blanketei wehl jauslipina markas pa 10 k.); pahrwedot par telegrafu bes scheem maksajumeem, kà ir tagad, wehl jamaksà pehz telegrafa takses kà par weenkahrschu 20 wahrdu garu telegramu.

(K. G. A.)

No Leischmales. Kà Kursemes un Widsemes uspirzeji jeb uskuptschi Kaunas gubernà rihkojahs, to lai wehsta sekoschas rindinas. Ir wispahr pasihstama leeta, ka abu mineto gubernu uspirzeji jau seu laikeem brauz tahlu Kaunas gubernà eekschà, kur tee no weetejeem eedsihwotajeem uspehrk sosis, wistas, olas un wiswairak barotas zuhkas. Leeleem wesumeem wini wed minetos kustonus dsihwus pee sewis mahjà, kur tad tos nokauj un sagatawo preeksch Rigas pahrtikas tirgeem. Pelnit wini pelna kreetni, kà to war nogist, eewehrojot daschu uspirzeju turibu. Staudiba buhtu wineem labo pelnu nenowehlet. Tikai noschehlojami ir, ka daka no teem tirgodamees isleeto pekamus lihdsekkus. Tà peemehram schahds ir weens no winu daudsajeem

scha weenu waj wairak zuhku un aisbrauz. Newisai ilgi pehz tam winsch atkal eeronahs pee ta pascha Leischa un rahda winam zuhkas eetruhdejuschahs plauschas, pee kam apgalwo, ka no wina pirktà zuhka Rigà pee pahrluhkoschanas atrasta par neweselu. Pehz tam winsch luhdf Leiti, dot pusi no naudas atpakal, peedraudedams, ka, ja to nedarihs, drihsà laikà winam tiks peesuhtita wisa zuhka, un ka tad gan buhs jadod neween puse, bet wisa nauda atpakal. Par schahdahm klismahm ar uskuptscheem dsird Leischus beeschi ween schehlojamees no ta laika, kur Rigà isdara gakas pahrluhkoschanu. Ehrmoti, ka Leischi tà leekahs mahnitees. Breesmu leetas uspirzeji stahsta Leischôs par gakas pahrmekleschanu Rigà, kas Leischus stipri atbaida no braukschanas uf Rigu ar zuhkahm un zuhku gaku. S.

Widseme.

No Rigas. No Widsemes landtaga spreedumeem un nolehmumeem ari schogad jau daudf tahdi minami, kas jo swarigi preeksch wiseem Widsemes eedsihwotajeem un kas dod atkal jaunu leezibu par landtaga dewigo roku preeksch labdarigeem mehrkeem. Tà landtags nolehmis if semes kases maksat schahdas palihdsibas naudas: Fenneres kurlmehmo eestahdes nama pahrbuhwei weenreis 1000 rbl. un gada palihdsibu no 600 rbl. paaugstinat uf 1200 rbl.; Werowas kurlmehmo eestahdei katru gadu dot 400 rbl.; Widsemes ahrstu sabeedribai dot ari turpmak jau 1898. gadà nolemto 400 rbl. leelo pabalstu par labu garà wahjo kopschanai mahjàs, tapat beedribai, kas gahdà par krihtamà kaitê sirgstoscheem un wahjprahtigeem, dot 2000 rbl. ik gada. Tahlak nospreests if muischneezibas kases maksat: preeksch Zehsu basnizas islaboschanas 2000 rbl. kà dahwanu un 2000 rbl. kà aisdewumu; Rigas beedribai „Betabara", kas gahdà par paklihduschahm un no zeetuma islaistahm seeweetehm, 300 rbl. par gadu; Zehsu mahjturibas kurseem preeksch nabagako kahrtu jaunawahm 300 rbl. par gadu; Widsemes konsistorijai 250 rbl. par gadu preeksch Rigas zeetumu mahzitaja un tizibas mahzibas skolotaja algoschanas; Jurjewas palihdsibas beedribai uf nahkoscheem trim gadeem atlaista 500 rbl. leela gada nomaksa no 10,000 rbl. leelà parahda muischneezibas kasei un Widsemes-Igaunsemes semes kulturas birojam ari tahlak nolemts dot 5000 rbl. leelu pabalstu. Nodomatà Walkas-Wez-Gulbenes-Plawinu dselszeka labà landtags nolehmis, no pasta kases naudas, ja gubernas walde tam peekristu, 80,000 rbl. sihmet preeksch scha dselszeka akzijohm. Joprojam landtags nospreedis dibinat ahrprahtigo patwerfmi preeksch Widsemes, sewischki preeksch semneeku kahrtas ahrprahtigeem, ar 200 gultahm un scho eestahdi usturet no semes kases lihdsekkeem. Preeksch patwerfmes eerihkoschanas nodomats atdot Behrsaines bijuschahs gimnasijas ehkas pee Zehsim. Tà ka Widsemes gara wahjneeku skaits naw skaidri sinams, landtags nospreedis no ahrstu puses likt isdarit winu skaitischanu. Tahlak nolemts kahdu leetprateju suhtit uf ahrsemehm, apskatit tureenes ahrprahtigo eestahdes un winu eerihkojumu. Preeksch wiseem preekschdarbeem landtags atwehlejis 3000 rubl. leelu kreditu, pehz kam tad no 1900. gada sahkot if semes kases schim noluhkam dos masakais 20,000 rubl. par gadu preeksch wajadsigà kapitala krahschanas. Tahlak landtags apspreedis Sagnizas grahfa Berga preekschlikumu, pirkt Widsemes upju saweenoschanas beedribas akzijas. Landtags nolehmis no muischneezibas puses pirkt par 20,000 rubl. minetahs akzijas.

No Rigas. Fabrikas. Rigà atwehlets dibinat jaunu leelu fabriku, analina krahsu pagatawoschanai. Schi jaunà fabrika sawu darbibu ussahks jau scho wasaru — Dinamindes celà № 53. Schini ruhpneezibas eestahdê, kas tè taps zelta kà sars no tahdas paschas fabrikas Wahzijà (Frankfurtê p. M.) ar 2000 strahdneekeem un 100 teknikeem, Rigà darbosees apmehram 800 strahdneeku un 50 tekniku. — Rigas fabriku raschojumi pehdejôs gadôs koti pawairojuschees. Tà peemehram 1888. gadà tè wehl tika raschots par apmehram 32 milj. rbl. wehrtibà; tad no 1889. lihdf 1891. gadam raschojumi eewehrojami masinajahs un lihdf ar to ari strahdneeku skaits Rigà stipri gahja uf leju. Bet 1892. gadam sahkotees ar fabritas raschojumeem Rigà gahja atkal uf augschu; no apmehram 26 milj. rbl. wehrtibà (1891. gadà) tee pazehlahs uf jau zaurzaurim 40 milj. rbl. wehrtibà (1895. gadà). Wisaugstaki schi raschoschana pazehluschs no 1896. gada sahkot, t. i. no apmehram 55 milj. rbl. (1896. gadà) uf 60 milj. rbl. wehrtibà (1898. gadà). Preeksch kahdeem 10 gadeem Rigà wehl bija 17,000 fabrikas strahdneeku, bet tagad winu tè ir jau ap 35,000.

Austars.

No Mahlpils (Rigas aprinki). **Brihnischka seema.** Schejeenes R. mahjàs kahds puisis, saimneekam nesinot, Februara mehnescha pirmàs deenàs eeurbis behrsà zaurumu un istezinajis par to nepilnas nedelas laikà ap 12 spainu fulas, kuru ar ziteem gahjejeem kopà nodsehris. Stipram salam usnahkot behrsis wairs sulu neisdewis, laut gan winsch wisadi mehginajis zaurumu atkauset. Dsehreens bijis tik salds un gahrds, kà nekad senakàs pawasarâs. Behrsis atradees staigà purwà. — Ka schogad behrseem pateescham tik agri sula tek, par to ir scho rindinu rakstitajs pahrleezinats. Winsch redseja jau Janwara mehnesî kahda behrsa zelmu ar beesu ledus kahrtu apklahtu, kas uebija nekas zits kà istezejusi sasalusi sula. Muhsu seema ir wisadi schogad brihnischka. X.

No Plateres. Jaunà Rigas-Plateru schaurfleeschu dselszela stiga tika schinis deenàs lihdf schejeeni, sawam gala mehrkim, iswilkta. Kad rakschanas darbus eesahks, wehl naw skaidri sinams. Wispahrigi domà, ka schini pawasari pee wineem wehl nekerschotees. Vox.

No Jaun-Ates. Jaunais Rigas-Plateru schaurfleeschu dselszelsch ir daschus schejeenes gruntneekus stipri usbudinajis. Un ne bes eemesla wineem ir janoskumst. Tà, peemehram, lihnija Wez-Tautscha semei taisni widû zauri eedama, isposta netik ween labakos tihrumus, pkawus un meschus, bet aiskrusto ari satiksmes un lauku darbu zeku un lopu dsenamahs gatwes. Tà ka preeksch 3—4 mahjahm kopà buhschot tikai weens pahrbrauzamais zeksch, tad seme ir wahrda ihstenà nosihmê ispostita. Neatleek zits nekas, kà buhwet abàs malàs wisas wajadsigahs ehkas. Kaut gan wisa stiga no Rigas lihdf Platerei jau ir isdsihta, muischneeki tomehr wehl

apkahrt, ka projekts warbuht uf wiseem laikeem „eesnaudischotees". A. A.

No Waltenbergas. Uf muischas ihpaschneeka Vietinghoff-Riesch kunga preekschlikumu schejeenes pagasta walde un Maf-Salazes meestinsch pirms kahdahm nedelahm eeweda **Peterburgas laiku.** Bet jukas nu ir leelas. Mahzitajs eesahk deewwahrdus pehz jauna laika mehra, bet basnizeni — Newaltenbergeeschi, no draudses ziteem pagasteem un ahrdraudsehm, eeronahs parastà laikà. Pagasta teesas un waldes sehdês ir manama tahda pati nesaskana, jo ahrpagastneeki par Waltenbergeeschu Peterburgas laiku it neka nesin, tadehl ka uf pawehstehm par to naw minets. Atbalss.

No Wez-Peebalgas. 25 gadu ilga darboschanahs. Scha gada 10. Martà pagahjuschi 25 gadi no ta laika, kad no Lasdones tika ataizinats uf Wez-Peebalgu muhsu tagadejs mahzitajs, prahwests Guleke tehws. Schini deesgan garà laika sprihdi muhsu zeen. prahwesta tehwam ir leeli nopelni pee iglihtibas weizinaschanas Wez-Peebalgas draudsê, sewischki pee jaunahs paaudses. Tuhlin pirmà gadà pehz schurpatnahkschanas Guleke tehws sahka eewest basnizà un skolàs meldinu dseedaschanu pehz Punscheka koralu grahmatas, kas lihdf tam laikam nebij notizis. Lihdf tam laikam pagastu skolàs, kas jau bij eerihkotas, meitenehm nebij lauts lihdsa mahzitees, winàs usnehma tikai puisenus. Guleke tehws scho noteikumu pahrgrosija un atkahwa ari meitenehm skolàs eet. Ari schahs draudses skolotajus Guleke tehws mudinaja un modinaja uf pilnigaku, plaschaku un sekmigaku darbibu gan zaur mehginaschanas stundu notureschanu ar behrneem daschadàs skolu mahzibàs, gan zaur skolotaju sapulzehm. Jau 1878. g. Guleke tehws bij eezelts par Zehsu aprinka lauksskolu garigu pahrluhku. Pagastu skolu ehkas wina laikà ir eerihkotas glihtas un ehrtas, peemehrotas scho laiku prasibahm. Ari mahju mahziba wina laikà ir weenmehr stingri eewehrota un weizinata. Nowehlesim winam ari peedsihwot 50 gadu mahzitaja amata jubileju.

Kahds draudses lozeklis.

No Leelwahrdes. Jehkaba Merzberga paglabaschana. 28. Februari, kà „Rig. Tgbl." sino, Leelwahrdes kapsehtà paglabats uradnils Jehkabs Merzbergs, kursch, kà jau sinams, 23. Februari notikuschà dselszela nelaimes atgadijumà zitus glahbdams bija dabujis tik breesmigas bruhzes, ka daschas deenas wehlak slimnizà nomiris. Aprinka preekschneeka jaunakais palihgs, barons Grothuss, wina senakais rakstwedis un tschetri uradniki nesuschi lihki uf kapsehtu, leelam lauschu pulkam un apkahrtejeem muischu ihpaschneekam peedalotees. Kad behrineeki, krapes musikas korim pawadot nodseedajuschi kahdu behru dseesmu, prahwests Zimmermana kgs turejis aisgrahbjoschu behru runu, kurà zildinajis miruschà nopelnus. Pehz tam Rembates dseedataju beedribas dseedataji nodseedajuschi tschetrbalsigu dseesmu. Wehl kahdu dseesmu dseedot kaps aisbehrts. Uf kapa kopinu Widsemes gubernatora kunga wahrdà wina kanzlejas direktora jaunakais palihgs P. Schilinskis nolizis pirmo koti krahschno wainagu, tad kapu ar wainageem puschkojuschi Rigas aprinka preekschneeks barons Vietinghoff's aprinka polizejas eerehdnu wahrdà, Leelwahrdes labdaribas beedriba un daudf priwatpersonas. Agri miruschais neween bija ispelnijees sawu preekschneeku labprahtibu un zeenischanu, bet ari wisa sawa eezirkna mihlestibu, ko weetejais draudses skolotajs Neulands issazijis jaukös, no sirds nahkoschôs un pee sirds ejoschôs wahrdôs. Salda dusa winam!

Kurseme.

No Leepajas. Atkal basnizas aplaupischana. Pagahjuschà nummurà sinojam, ka schejeenes Latweeschu draudses luhgschanas nams Jaun-Leepajà tizis no sagleem apmeklets. Tagad nu jasino atkal par tahdu pat nedarbu. Proti, nakti no 3. uf 4. Martu sagli strahdajuschi sawu tumscho darbu pee schejeenes Latweeschu draudses Sw. Annas basnizas — Wez-Leepajà —, issisdami, tapat kà luhgschanas namà, loga ruhti un tad pa atwehrto logu basnizà eekahpdami, kur sadausijuschi atkal wairak dahwanu kastites. Bet tà ka nauda swehtdeen tapusi no kastitehm isnemta, tad schoreis laundaru puhles bijuschas pa dakai weltigas. Tikai weenà kastitê, kura eerihkota „Sarkanajam krustam" par labu, bijusi nauda eekschà — un to tad ari naudas meketaji istukschojuschi lihdf dibenam. Ar pilnajahm sihkas naudas kabatahm pa logu rahpjotees atpakal ahrà, daschas kapeikas pat isbiruschas uf grihdas un ahra pusê pee semes. — Basnizu aplaupischana, kà redsams, pee mums atkal pilnôs seedôs — weenà nedekà diwas basnizas aplaupitas!... Tà ka pagahjuschà gadà schejeenes Latweeschu basnizas sagli palika neusdabuti, tad domajams, ka tee buhs tee paschi, kuri ari tagad wehl turpina sawu tumscho, besdeewigo darbu. Warbuht nahkotnê isdosees noseedsneekeem reis tatschu tapt uf pehdahm.

— **Behrneem ustizet peeauguscha zilweka peenahkumus** un usdewumus — protams — naw derigi, un neweens prahtigs zilweks to labpraht ari nedara. Tomehr daschi schejeenes weikalneeki — leekahs — domà schini leetà zitadi, kas wehrojams no tam, ka wini pusauguschus senkus, pat tihri masus behrnus, suhta ar leelakahm naudas summahm gan schejeenes baukàs, gan zitur naudas darischanàs. Protams, ka pee tahdas rihkoschanahs tad ari bes kluhdahm, klismahm un sahpigeem saudejumeem sawàs reisàs newar buht. Tà jau pagahjuschà gadà kahdam schejeenes weikalneekam zaur masam sehnam pahrak leelà mehrà dahwato ustizibu nosuda bes pehdahm 300 rubl. Schini nedelà nu atkal kahds zits schejeenes weikalneeks dabujis tikai nosauktees par wesseeem 500 rbl., kurus eedewis masam sehnam aisnest uf banku, bet kuri sehnam zelà isskrituschi. Lai nu naudas ihpaschneeks dsen tai pehdas, ja ta kahdas pehdas atstahjusi!

— **80 Leischu strahdneeki** tapa schinis deenàs westi zaur Leepaju uf ahrsemehm — Berlines tuwumà, kur tos kahdas leelakas muischas ihpaschneeks noderejis sew par lauku strahdneekeem. Wiss leelais bars Leischu sasehda kugi un aislaidahs pa juhru uf sawu jauno dsihwes un pelnas weetu. Winu alga buhschot, kà dsirdams, 20 markas — ap 9 rbl. — mehnesî pee brihwa ustura un ar brihwu aisbraukschanu un pahrbraukschanu. Leischi bija wisi no Kaunas gubernas Tekschu un Rosijanu aprinkeem.

— **Uf schejeenes brammanu dsihwes.** Dserschana un krogus dsihwe, brammeschanahs un lauschanahs — protams — pee laba gala newed nekad, bet gan daschu labu reis nowed pee galeja posta, pat pee sleepkawibas. Sche atkal kahds wisai behdigs schahdas „dsihwes" peemehrs. Kahds podneeka mahzeklis, wahrdà Mikelis Kahrklinsch, kahda schejeenes nama ihpaschneeka weenigs dehls, pahra nedeku atpakal, satikdamees ar wairakeem schejeenes brammaneem, kahwees no teem peerunatees un aisgahjis jautrajam baram lihdsa uf kahdu schaubigu isdsihwes un ispreezaschanahs weetu, kur tad ari sahkusehs usdsihwe un isdsihwe braschum brascha. Ari 19 gadus wezais Mikelis Kahrklinsch, jebschu dsehrajs nebuhdams, tomehr duhschu ustaisijis leelu, jo neba, sak, tahdà reisà eesi ziteem palitz pakalà. Kad wisi bijuschi jau „pilnàs sehgelês", tad weesu starpà iszehluschs kilda ar sekojoschu nopeetnu lauschanu, pee kam Mikelis Kahrklinsch, kà jau nebuhdams wehl nekahds „zumtigs" sellis, bet weenkahrschs mahzeklis, tizis jo kreetni pahrmahzits un beidsot no eestahdes sulaina isweests ahrà uf eelas, pehz tam, kad sulainis tam pahra reisas wehl labi „isgreesis" pa pakausi. No ta „jautrà" wakara Mikelis Kahrklinsch netapa wairs redsets. Gan wina wezaki mekleja deenu pehz deenas, bet suduschais palika kà „uhdeni eekritis", kamehr laudis gahja walodas, ka „eestahdes" sulainis buhschot jaunekli pabeidsis, jo tas bijis pats pehdejais ar winu kopà. Jau wezakeem suda zeribas, par sawu dehlu wehl kahdas sinas sadabut, kad — apmehram nedeku pehz dehla pasuschanas — pilsehtas meeneeki to it nejauschi usgahja netahli no kautuwes kahdà grahwi sem ledus — gihmis ween tik bijis ahrà. Ahrsta ismekleschana esot, kà dsirdams, peerahdijusi, ka Kahrklinsch neesot wis nosists, bet „nosalis". Tomehr pee tam gribot negribot usmahzahs jautajums, kà Kahrklinsch buhtu warejis aisskuht uf kautuwes grahwjeem esermalê, kad bijis peedsehris tà, ka newarejis uf kahjahm nostahwet; tad wehl gruhti eedomatees, ko winsch tur — neapdsihwotà gabalà uf ganiklahm — buhtu meklejis jeb waj wispahrigi buhtu nakts laikà zeku uf tureeni warejis atrast, jo isdsihwes weeta atrodahs beeschi apdsihwotà pilsehtas dakà un koti tuwu — otrà pusê ceiai — wina wezaku mahjahm. Jaaisrahda ari wehl, ka tagad naw nekahds kaut zik eewehrojams sals bijis, jeb waj Kahrklinam buhtu bijusi pahrak glehwa dsihwiba?... Lai nu kà buhdams: waj pee nelaika „nobeigschanahs" taps kahds kà wainigais peekerts, jeb waj wisa waina winam buhs „jausnemahs" weenam pascham uf sewi — tomehr zilweka dsihwiba ir bojà gahjusi — un tam par ihsto eemeslu bijusi atkal dserschanas liga!... Atkal weens upuris wairak. L.

Krona parahdu dehl pagahjuschà nedekà uhtrupê pahrdota Krona-Mises un Scharlotes muischu (abas muischas atrodahs Bauskas aprinki) arendatoru kustamà mantiba. Pirmajà muischà 245 des. semes — nomas nauda 520 rubku, otrà — 194 desetinas semes — nomas nauda — 1380 rubku.

(K. G. A.)

No Talsu aprinka. Strahdneeku jautajums. Ari pee mums, kas agrakôs gadôs no tam neko nesinajam, schogad dara leelas galwas sahpes tà sauktais strahdneeku jautajums. Muhsu apgabalà daschai mutischai uf nahkoschu saimneezibas gadu

wehl lihds schim laikam naw sinams neweens pats gahjejs — kalps, kurpreti agrakôs gadôs jau pa „Mahrtineem“ tee wisi bij salihgti. Gahjeju truhkums scheitan tik leels, ka scho rindinu rakstitajs neuemahs apgalwot, waj wisâ schaî apgabalâ starp Talseem, Tukumu un Kandawu jel mas ir kahda muischa, kurai wehl netruhktu kahda kalpa. Daschi muischas ihpaschneeki waj nomneeki, newaredami zitadâ zełâ pee gahjejeem tikt, maksâ „mahkleeem“ 2 rbl. no kalpa, lai tos peegahdâ. Zitas muischas atkal salihguschas strahdneekus us nahkamo gadu is Kaunas un Eeksch-Kreewijas gubernahm. Ja, senak kalpi krita us muischahm kâ muschas us bet tagad ari muischahm jau ruhpes kalpu dehł, medu, lai gan teem dod daudſ leelakas algas, nekâ toreis. Ja jau muischahm gahjeji jamekle — kâ jau minets — ar „skapermanu“ peepalihdsibu, tad pats par sewi protams, ka schi leeta dara wehl daudſ leelakas baschas muhsu saimneekeem, kuri neds grib, neds war gahjejeem dot tahdas algas kâ muischas un kuri tos daudſ wairak isdsen un nokalpina, nekâ pehdejahs. Zaur to nu nahkahs, ka muhsu saimneekeem jaisteek ar teem salaschnahm, ko muischas newar leetot. Saimneeki juhtahs wehl deesgan laimigi, kad tee war sadabut kahdu Leitenu, kas gan par masaku algu strahdâ, bet — starp strahdaschanu un strahdaschanu ir leela starpiba. Neweens no muhsu paschu gahjejeem — kalpeem gandrihs wairs lahga negrib pee saimneekeem us wisu gadu lihgt, jo tee jau no wineem prasot, lai tee strahdatu weens pa diweem. Tagad tas jau leelakais saimneeks, kam ir weens gada un otrs pusgada kalps. Saimneeks, kursch senak tureja 3 gada kalpus, tagad isteek ar pusotra, lai gan tam apstrahdajamee lauki tagad daudſ leelaki, nekâ senak bij. To wisu eewehrojot, naw ko brihnitees, ka ari muhsu apgabalâ iszehlees wispahrigs strahdneeku truhkums, jo katrs jau meklejahs, kur tam weeglaki un labaki. Kas neeet us Rigu, tas paleek par „brihwneeku“ un strahdâ pee saimneekeem par deenas waj nedełas maksu, waj ari atrod darbu pee jaunbuhwejamâ Tukuma-Wentspils dselszeła. „Brihwneekam“ schinis laikôs esot ta labakâ dsihwe. Tas esot pats saws kungs; kad tas gribot, tad tas strahdajot, un kad ne, tad ne. Pa wasaru tas warot nopelnit tik daudſ, ka seemâ tas warot meerigi atpuhstees — bes jebkahda darba. Tâ muhsu gahjeji spreesch — un łoti daudſ ari tâ dara. K.

No Stendes. Mahzitajs Feyerabends †.

Mirt jaunam, mirt wezam,
Pusmuhschinâ ween nemirt:
Pusmuhschinâ mirejam
Daudſ raud gauschi pakałâ.

Tam Kungu Kungam atkal eepatizees aizinat pee sewis weenu no sawas draudses darbineekeem. Stendes mahzitajs Rudolfs Feyerabends nomiris 8. Februari Wahzijâ Jenas pilsehtâ. Dewinus gadus winsch neapnizigi darbojees Stendes-Spahres draudsi apkopdams. Lai gan beidsamâ laikâ zaur gruhtu slimibu łoti mozits, winsch tomehr nepeekusa sawas draudses apkopschanas darbus isdarit. 10. Janwari winsch atwadijahs no sawas draudses, lai dotos us Wahziju weselotees. Bet niknâ kaite jau tâ bij eenehmusehs, ka weselibas weetâ winsch tur atrada nahwi. Schi behdu wehsts wisu draudsi waren pahrsteidsa, jo neweens newehlejahs tai tizet. Bet tomehr ta bija un palika taisniba. Swehtdeen 21. Februari pulksten 5 pehz pusdeenas Stendes draudse bij sapulzejusehs łoti leelâ skaitâ us sehru-deewkalposchanu sawâ basnizâ. Ari daschi kaiminu mahzitaji un ziti nelaika zeenitaji bij earadusches. Druhms klusums likahs wisus apspeescham, eegahdajotees, kahdu robu nahwes neschehliga roka te peepeschi situsi. Aisgrabbobschi bija, kad prahwesta kungs no kanzeles pasludinaja: Stendes draudse, nu tu atkal esi bahre! Taws gans un mahzitajs, kuru wehl beidsamo reisi te kopâ buhdami sawâs aisluhgschanâs ta Wisuspehzigâ Tehwa sargaschanâ nowehlejam, ir nomiris un guł aprakts swescâs smiltis. Waj Deews muhsu luhgschanu tad naw paklausijis? — Nè, winsch to ir patlausijis un winam peeschkihris to meeru, ko pasaule newar dot. „Kungs, dod mums meeru,“ tâ luhdsot winsch noschkihrees, isluhgdamees ari preeksch tewis to meeru, kas augstaks nekâ wisa sapraschana. Stendes draudse, wina sirds, kas tagad mitejusehs preeksch tewis pukstet, bij nodewusehs tew sirsnigâ mihlestibâ. Winsch tewi ir mihlejis lihds beidsamam dwaschas wilzeenam.“ Tad peesleedamees Jesus wahrdeem: „Sawu meeru es Jums aistahju, manu meeru es jums domu“ u. t. t. prahwesta kungs apmeerinaja raudoschu draudsi, kas nu palikusehs bes gana un mahzitaja, un nelaika behdigo atraitni, kura to us ahrsemehm bij pawadijuse, lai to gruhtajâs deenâs koptu, bet nu pahrnahkusi, pretim nahkoscheem behrnineem wareja tikai sazit, ka wini ir bahreni! — Pehz deewkalposchanas ar noskumuschu, bet apmeerinatu sirdi wisi schkihrahs no mihlahs basnizas, nowehledami dahrgam aisgahjejam saldu dusu tur tahlajâs, swescâs smiltis, zeredami, ka:

„Tur winpus swaigsnehm, tur gaismina ausihs,
Tur wisas zeribas peepildisees.
Gruhtums ir tewim scheit sirsninu lausis,
Tur ta eeksch lihgsmibas atdusesees.“ J.

No Lestenes. Brihwbiblioteka. Februara mehnescha widû apmehram eesahka mahju pehz mahjas apmellet weesis, kahdu preeksch ne wisai ilga laika mehs newarejam ne domat, ne sagaidit. Mihłam weesim tam teescham wajaga buht, kam tikdaudſ rokas laipni pretim sneedsahs kâ tagadejam; rets weesis tikai ari nahk ar tahdu bagatibu un dewibu kâ tagadejais. Schis tik pahrleeku zeenitais un gribamais, labdarigais un sawa bagatâ puhra dehł katram derigais weesis ir — grahmatas is muhsu pagasta brihwbibliotekas. Nebuhs par daudſ teikts, kad grahmatu sanemschanu no pagasta lozekłu puses — nosauz par karstumu. Kâ preeksch ihsa laika katrs, kam par bibliotekas dibinaschanu mineja, neleedsa no sawas puses seedot sawu grasi, tâ tagad pehz grahmatahm prasa pat tahdi, ko nemas lasitaju starpâ nedomaja redset. Ar eepirktajahm grahmatahm pirmajâs deenâs newareja wisus pagehretajus apmeerinat; wisi sehjumi jau bija isdaliti, kad arweenu wehl peenahza jauni peeprasijumi. Ta ir laba sihme; tahds karstums nemas ar naw par sliktu. Bibliotekas jautajuma aiskustinataji bija muhsu pagasta weetneeki. Wineem peeder gods, ka schis jautajums tapa drihs isschkirts, nauda sawahkta un grahmatas apgahdatas — zaur winu ruhpibu un puhlehm ween biblioteka wareja tikt nodibinata. No sawa widus weetneeki iswehlejuschi F. Eikena kgu par bibliotekas pahrsinataju. — Preeks sinot par katru ar panahkumeem weltitu darbu, preeks ari par to sinat zitâs malâs. Jawehlahs tikai, lai dibinataji scho sawu lolojumu lolotu ari turpmak, un lasitaju pusê lai nesustu pirmais karstums. Tad jau ari mehs „sawus darba auglus dischus redsesim“. —s.

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizâ no 10. lihds 17. Martam. Leelâ luhdsamâ deenâ, 10. Martâ: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 9 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudsê deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. pal. Weissmanis. — Swehtdeen, 14. Martâ: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 9 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. ½8 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. 3) Latw. behrnu deewkalp. Kalweeschu basnizâ pulkst. ½1; mahz. Weissmanis. — Pilsehtas draudsê usſaukti: Heinrichs Jegers ar Emiliju Amaliju Julianu Lihlau; Atis Kreewinsch ar Emiliju Mariju Langenberg: miruschi: Augusts Bergs, 21½ g. w.; Roberts Duhninsch, 83 g. w.; Frizis Eduards Schmidts, 2 m. w.; Anna Nolberg, 9 m. w.; Ansis Netenbergs, 80 g. w.; Lihbe Schilinsch, 68 g. w.

Dahwanu preeksch jaun. basn. eenahzis: no deewgaldneekeem — 3 r. 50 k.; no mahzitaja Conradi kga eemaksati — 8 r. 50 k.; no kaufmana Behrsina kga — 3 rbl.

Jaunbuhwejamahs Jelgawas Latweeschu basnizas labâ „Latw. Awischu“ ekspedizija preeksch kahda laika usaizinaja eesuhtit leetotas pastmarkas. Peedalischanahs bij łoti dsihwa, daudſ tschaklu roku tuwumâ un tahlumâ kehrahs pee schi darba, tâ ka gada laikâ sanahzis apmehram 800 tuhkstoschu pastmarku, par kurahm naudâ preeksch augscham minetâ mehrka eenahzis 206 rbl. 55 kap. Tâ no tik newehrtigahm leetahm, kahdas ir leetotas pastmarkas, ko allasch semê nomet, eemantoti ari kahdi akmini preeksch ta Kunga nama. Ta ir jauka leeziba, zik daudſ panahkams zaur weenprahtibu, kad no daudseem ikweens tikai kahdu neezinu pasneedſ. Sirsniga pateiziba peenahkahs wiseem laipnajeem peepalihdsetajeem un peepalihdsetajahm, bet it sewischki usziihtigajam darba usſahzejam un rihkotajam, ekspeditoram L. Hahna kgam! Lai Deews dod, ka schi labâ preekschsihme daudsus paskubinatu pehz eespehjas par to ruhpetees, lai ta Kunga nams jo drihs waretu tur pazeltees, kur winsch jo wajadsigs! —

Krihtoscha swaigsne jeb tâ sauktais meteors tika redsets swehtdeen 28. Februari ap pulksten 10 wakarâ pret seemeleem un teitan pahris sekundu bijis tik gaischs kâ deenâ. Meteors bijis apmehram behrna galwas leelumâ ar gaischu asti un pee wina saplihschanas gaisâ bijuse dsirdama palehna sprehgaschana. Winsch tizis ari redsets, kâ daschas awises raksta, Rigâ, Leepajâ, Rehwelê, Jurjewâ un zitur. —r—

Pahrdroschs brauzeens pa Leelupes saburbejuscho ledu tika isdarits zetortdeen 4. Martâ no L. muischas arendatora. Tas braukdams no Rigas ar wairak sirgeem un negribedams nogaidit, kamehr to ar plosta laiwu pahrzel, sanehmis droschu duhschu un pahrwedis diwus sirgus ais pawadas pa nestipro ledu. Bet treschais bijis eejuhgts ratôs un arendators pats eekschâ sehdedams brauzis blakam isnemtajai tilta weetai pahri. Bet upes widû sirgs us reis ledû eeluhsis lihds ausim un par laimi to tikai rihki un ratu ilkses aisturejuschi no nogrimschanas un noslihkschanas. Palihgâ peesteiguschees tilta strahdneeki, peenesdami dehlus un kahrtis, slihkstoscho sirgu no upes iswilkuschi. Kâ arendators strahdneekeem teizis, tad winam jau weens sirgs isgahjuscho pawasaru noslihzis, to wedot pa L. muischas esera ledu. Tâ tad redsams, ka pahrleeka droschsirdiba naw wis ikreis pareisa teizama. —.—

Ugunsgrehki. Pirmdeen 1. Martâ pulksten puszel 3 no rihta isgehlahs ugunsgrehks pee tirgus № 3, W. namâ Leepajas maspilsona B. W. dsihwokli tai laikâ, kamehr tas ar sawu dsimtu weesojahs us kahdahm kahsahm. Uguns bijuse iszehlusehs zaur pahrleezigi sakurinatu krahsni un blakam skurstenim aisdedsinajuse kahdu wehrbalki, no kam iszehluschos duhmus wispirms bija pamanijis garamejoschais naktswaktneeks un to pasinojis turpat netahlu esoscheem diweem deschurejoscheem uguns-dsehsejeem, kas atsteiguschees uguni drihsumâ apdsehsa bes uhdens spritschu leetoschanas. Minetais nams un dsihwoklis bijuschi apdroschinati un skahdes tur notizees par apmehram 75 rubleem. — Zetortdeen 4. Martâ ap pulksten 10 wakarâ pee Masajeem wahrteem ais nesinameem eemesleem bija aisdegees kalejmeistara P. wahgusis. Uguns tikuse tuhlit pamanita un no nama eemihtneekeem drihsumâ apdsehsta. Skahdes tur esot notizis par pahris desmit rubleem. —r—

Sahdsibas. Peektdeen 26. Februari wakarâ schejeenes Zehra weesnizas apkalpotajam E. D., kamehr tas rihkojees pa zitahm istabahm, kahds garnadsis eelihdis wina kambari un ar pakaltaisitu atslehgu atmuhkedams tam drehbju kasti, is tureenes issadsis skaidrâ naudâ 28 rubłus. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschas us kahdu ta pascha nama apkalpotaju, kas tizis apzeetinats un nemts ismekleschanâ. — Tai paschâ deenâ schejeenes eemihtneeze M. W., kas dsihwo Swehtes eelâ S. namâ, sinoja polizejâ, ka tai esot pa Pasta eelu tizis no kahda nepasihstama sehna is mantela kabatas issagts naudas maks ar 3 rbl. 19 kap. Sehns tizis drihsumâ apzeetinats un to isklauschinot issinats, ka tas peederigs pee Zehsim un sauzotees par T. B. — Peektdeen 5. Martâ schejeenes tirgonis un tabakas fabrikas ihpaschneeks R. sinoja polizejâ, ka tam beidsamajâ laikâ is wina spihkera, kas atronahs Katolu eelâ S. namâ, issagti 25 maisi bihdeletu Maskawas miltu, wehrtibâ lihds 252 rubleem. Kas sahdsibu isdarijis, lihdschin nesinams. Bet daschus schejeenes tirgotaju weikalus iskratot, pee weena sihktirgotaja tikuschi atrasti 3 maisi sagto miltu un tirgotajs teizis, ka tos preeksch pahris deenahm esot pirzis no kahda nepasihstama. Dsirdehs, ko turpmak ismekleschana zels gaismâ. — Nakti no 2. us 3. Martu kahds garnadsis bija eelihdis schejeenes maspilsona K. K. dsihwokli Wezajâ eelâ № 1 un tur neweenam nepamanot is preekschnama issadsis daschadu weschu, wehrtibâ lihds 11 rubleem. — Aiswinu nedełu weenu nakti kahds garnadsis ar pakaltaisitu atslehgu bija atmuhkejis Leelajâ eelâ tirgotaja J. weikalu un tur issadsis peezus kaschokus, wehrtibâ lihds 300 rbl. Saglis bijis kaschoku magasinâ eetizis no sehtas puses un no tureenes atkal aisbehdsis projam. Domâ, ka sahdsibu isdarijis kahds kreetns magasinas pasinejs. —.—

Kur Tschigani par seemu miht? Tâ daschs labs warbuht jautâ, redsedams seemâ Tschiganus klejojam un sinadams, ka no waldibas puses ir aisleegts Tschiganus peeturet, ja teem naw wisas wajadsigahs peerahdischanas, kas tee ir un no kam tee pahrteek. Tschigani protams par seemu nemiht tomehr wis, wisam likumam par spihti, kâ wasaru, kruhmôs, bet — semneeku mahjâs. Te Jelgawas tuweenê tagad Swehtes pagastâ ir wairak mahjâs eerihkotas Tschiganu mihtes, kur Tschigani dsihwo, ka kuhp ween. Jo laipnigi pret Tschiganeem ir, kâ rahdahs, B. D. un S. saimneeki, pee kureem Tschiganu bari jau peemiht ilgu laiku. Laikam scheem saimneekeem par daudſ labi galwâ eekalta paruna, ka „Tschigans tuwumâ jehru nesags“ un tapehz tee gan tik wisai weesmihligi ar scheem kruhmu eemihtneekeem apeetahs, nowehledami neween teem pascheem, bet ari winu sirgeem ruhmi un siltumu, pee kam wehl daudsreis pasneedsot ari usturu. No wiseem scheem Tschiganu bareem tikai pahris ween esot usrahdijuschi pagasta waldei pases. Tâ tad tee Tschigani, ko mehs te seemu par Jelgawu redsam klejojot, peemiht Jelgawas tuwakajâ pagastâ — Swehtê. —ts.

Brihdinajums. Medizinas departaments dara wispahribai sinamu, ka neskatotees us jau sperteem sokeem, lai awises nepeelaistu nekaunigahs ussławas (reklamas) par tâ dehweto „Kusmitscha sahli“ (Ephedra vulgaris), par schihs sahles dseedinaschanas spehjahm wiswisadâs kaitês un slimibâs, kur scho sahli tirgotaji peedahwâ par pahrak augstahm zenahm, — schahdi sludinajumi tomehr teek isplatiti laudis, peeleekot pee awisehm sewischkas sludinajumu lapinas un tâ lehttizigi kautini teek issuhkti no tirgotajeem, kam naw nekas kopigs ne ar medizinu waj ahrstneezibas sinibu. Schi dehwetâ „Kusmitscha sahle“ — efedra — aug daudsâs weetâs Eiropas un Asijas Kreewijâ un ir deesgan lehta, tâ ka Peterburgâ maksâ 60 kap. mahrzinâ, kamehr tirgotaji, kas dsen weikalu ar scho sahli, nem par mahrzinu 3 un pat 5 rubli, pee tam salasidami un pahrdodami mineto sahli bes kahdas pahrraudsibas; allasch sem efedras nosaukuma pahrdod stahdus, kas tai lihdsigi, bet kam nemas naw tahs ihpaschibas. (K. G. A.)

Zik krahpschanas amats ir eenesigs. „Latweeschu Aw.“ 7. nummurâ sinoja, ka daschi saimneeki kopâ ar tschiganeem pee sirgu andeles krahpj sawus tautas brahlus — Latweeschus. Turpat ari bija peesihmets, ka tee to dara par brandwihna glahsi. Tagad nu kahds saimneeks, kas to amatu jaw gadeem peekopj neween Jelgawas sirgu tirgû, bet wisur, gan Rigâ, Tukumâ, Schagarê, Jahnischkê, gan ari leelakôs lauku tirgôs tâ kopigi ar tschiganeem braukdams un rihkodamees, ir saweem pasinahm isleelijees, ka tas to nedarot wis par glahsi brandwihna, kâ „L. A.“ rakstits, bet par naudu, jo tam ar tschiganeem esot pee tam norunati sinami prozenti no skaidras pelnas, kas tschiganeem eenahk. Tâ schoreis tas esot no tschiganeem nopelnijis 150 rubłu pa to nedełas laiku, kamehr Jelgawâ bija sirgu tirgus. —ns.

II. eekscheja 5-proz. premiju aisnehmuma 66. islosejumâ **500 rubłu winnesti** krituschi us schahdeem nummureem.

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.
14	24	3234	31	6915	6	10529	14	14622	19
20	5	3381	26	6976	41	10691	28	14910	18
83	14	3507	42	7101	43	10712	10	15275	21
125	45	3509	45	7234	10	10940	18	15569	47
210	29	3517	18	7251	46	10956	6	15606	28
266	24	3587	39	7330	35	10963	30	15636	6
349	46	3751	48	7379	7	11091	42	15662	31
390	16	3805	21	7434	10	11149	5	15794	3
440	14	3835	26	7444	13	11187	30	15858	33
447	7	3846	31	7458	31	11188	11	15862	23
557	31	3886	39	7465	20	11190	19	16163	13
560	47	3950	10	7552	7	11350	7	16237	8
594	16	3955	19	7674	48	11386	25	16323	10
671	18	3996	43	7814	30	11392	39	16506	15
700	37	4133	31	7845	19	11490	9	16559	4
734	44	4157	15	7859	2	11501	35	16761	19
885	4	4315	14	8003	17	11663	17	16800	38
1072	10	4455	32	8028	20	11665	18	16832	47
1126	37	4568	15	8044	28	11701	41	16868	44
1190	1	4653	30	8170	46	11727	5	17040	18
1250	7	4791	45	8233	11	11766	21	17122	37
1301	10	4855	42	8275	43	11876	42	17141	36
1309	34	4864	7	8391	32	12048	5	17146	42
1324	30	5056	50	8522	39	12174	41	17200	16
1357	29	5060	35	8665	45	12207	9	17224	25
1466	42	5070	44	8813	26	12391	40	17310	21
1503	27	5185	12	8961	6	12499	25	17350	50
1521	31	5210	31	8976	45	12638	10	17479	25
1594	50	5225	7	9073	32	12733	29	17630	38
1634	30	5274	34	9092	11	12739	19	17713	42
1768	27	5278	37	9166	20	12801	24	18047	8
1884	3	5348	34	9178	25	12927	34	18102	9
1888	16	5424	8	9236	10	13029	30	18176	40
1961	31	5465	13	9309	28	13121	24	18312	27
1989	1	5546	12	9361	27	13131	44	18392	19
2000	2	5589	36	9445	30	13369	47	18402	29
2039	26	5687	47	9455	49	13427	6	18880	49
2052	24	5697	41	9654	17	13531	19	18908	23
2176	4	5703	46	9675	3	13593	16	18992	44
2261	42	5789	11	9694	2	13631	12	19050	47
2267	38	5829	28	9810	20	13655	50	19251	29
2282	4	5862	43	9896	26	13768	33	19306	38
2505	41	5912	9	9931	10	13816	9	19486	31
2525	17	5917	38	9935	43	13909	10	19620	31
2546	22	5919	24	10033	40	13998	10	19662	41
2692	36	5952	42	10199	32	14017	15	19687	46
2714	15	6137	36	10282	49	14056	27	19704	27
2822	45	6141	15	10385	44	14163	2	19725	34
2841	24	6431	33	10427	35	14228	50	19857	33
3100	6	6630	30	10456	10	14368	12	19879	25
3155	44	6703	39	10476	25	14507	48	19970	20
3190	35	6790	12	10491	2	14514	17	19986	35

Amortisetas tika sekoschahs serijas:

84	2626	3933	6297	9436	11862	14844	18554
298	2666	4181	6339	9599	11870	14899	18616
499	2780	4288	6379	9675	12241	14945	19069
602	2832	4537	6473	9686	12260	15184	19255
627	2911	4597	7477	9836	12347	15200	19324
782	2922	5057	7524	10139	12374	15496	19386
880	2944	5076	7562	10147	12643	15651	19490
886	2976	5125	7828	10435	12961	15657	19538
1202	3073	5225	7863	10495	12970	15775	19620
1429	3212	5270	7916	10591	13275	16448	19622
1451	3293	5583	8093	10633	13435	16638	19736
1629	3320	5666	8132	10873	13811	17146	
1763	3330	6087	8447	11161	14087	17220	
1911	3482	6093	8577	11495	14193	17584	
2094	3599	6110	8748	11560	14593	18246	
2147	3611	6189	9114	11571	14613	18430	
2174	3803	6217	9297	11751	14635	18552	

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Peterburgâ, 6. Martâ. Winu Majestetes Keisars un Keisareenes Aleksandra Feodorowna un Marija Feodorowna, Keisariskahs Augstibas Leelknass Michails Aleksandrowitschs, Leelknase Olga Aleksandrowna un Leelknass Aleksanders Michailowitschs ar Sawu Augsto Laulato Draudseni Anitschkowa pils basnizâ eebaudija swehto wakarinu. Winas Majestete Keisareene-Mahte pehz tam ar Saweem Augsteem Behrneem, Leelknasu Michailu un Leelknasi Olgu apmekleja Aleksandra Newska klosteri.

Peterburgâ, 8. Martâ. Wakar Keisara Majestete Seemas pili peenehma swinigâ audienzê jauneezelto Austrijas wehstneeku v. Aehrenthalu un Sabeedroto Walstju wehstneeku Taueri.

Rewelê, 7. Martâ. Wentspils twaikonis „Nordsee“, lahdets ar keegeleem, Nargenas tuwumâ usskrehja us sekli. Laudis isglahbti.

Parisê, 18. (6.) Martâ. Republikas presidents Lubets, ministru Dipi un Delkasê, kâ ari militar- un ziwilkabinetu pawadibâ sanehma ahrwalstju diplomatiskos aistahwjus, kuri issazija laimes wehlejumus us wina eewehleschanu par republikas presidentu. Anglijas un Wahzijas wehstneeki, slimibas dehł, newareja buht klaht. Apsweizinaschanas wahrdus runaja Austro-Ungarijas wehstneeks grahfs Wolkensteins. Runatajs łoti sirsnigâ kahrtâ nowehleja ahrwalstju wahrdâ labklahjibu Franzijai un winas tagadejam presidentam.

Parisê, 18. (6.) Martâ. Schowakar republikas presidents Lubets apmekleja operu, pee kam publika winu apsweizinaja ar zeenigu simpatiju.

Nujorkâ, 18. (6.) Martâ. Zik lihds schim sinams, tad pee „Windsor“ weesnizas degschanas dabujuschi galu 12 seewetes un 2 wihreeschi. 34 personas eewainotas.

Nujorkâ, 18. (6.) Martâ. „Windsor“ weesnizâ, kura atrodahs pilsehtas widû, iszehlahs uguns. Pehz 40 minutehm wiss nams sabruka. Domâ, ka 25 personas dabujuschas galu; daudſ personas eewainotas.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Der Kurlender, kapteins Wikmans, zelâ no West-Hartlepooles us Montevideo, 22. Februari gahjis Prawle stuhrim garam. Anna, kapt. Behrsinsch, 21. Febr. isgahjis no Schields us Weymouthu. Livadia, kapt. Otomars, peenehmis lahdinu no Cowes us Newkastli, no tureenes kugis nahks us Rigu. Familie, kapt. Apsche, 31. Janw. Ipswichu atstahdams, 9. Febr. sasneedsis Dunkirku, no tureenes dosees us Bonesu. Circus, kapt. Dreimans, 12. Febr. no Teignmouthas isbraukdams, 26. Febr. nonahzis Sewillê. Frühling, kapt. Kemmus, 21. Febr. isbrauzis no Sunderlandes us Kristianiju. Paulus, kapt. Tschulkstens, 16. Febr. atstahjis Porsgrundu, us Bostonu dodamees. Linda Morgenroden, kapt. Lasis, 10. Janw. no Belises, Hondurasâ, us Londonu isbraukdams, 23. Febr. gahjis Lizardam garam. Columbus, kapt. Dreimans, no Cardiffas isbraukdams, 23. Febr. sasneedsis Carileno. Ugunzeems, kapt. Puhlinsch, 23. Febr. dewees zelâ no Rügenwaldes us Schields. Hans, kapt. Tenisons, 25. Janw. no Londonas iseedams, 15. Febr. nonahzis Seimay'â. Janow, kapt. Ehrmans, 14. Febr. atstahjis Santa Cruzu, us Lareichi eedams. Lilly, kapt. Leelmeschs, 24. Febr. isgahjis no Londonas us Blythu. Zelotajs, kapt. Jakobsons, no 24. Febr. atrodahs zelâ no Alloa us Wentspili. Zwei Carls, kapt. Jehkabsons, 15 Febr. Hulli atstahdams, 21. Febr. nonahzis Kristianijâ. August, kapt. Kongs, 26. Febr. isgahjis no Leepajas us Bonesu. Berta Alwina, kapt. Kalninsch, ees no Halmstades us Bergkwaru, ais Elandes. Berthold, kapt. Zihruls, 24. Febr. atstahjis Leepaju, us Grangemouthu dodamees. Lilly, kapt. Leelmeschs, no Londonas iseedams, 1. Martâ nonahzis Blythâ. Ernst David, kapt. Grehwe, 25. Febr. dewees zelâ no Calais us Grangemouthu. Martin Eduard, kapt. Bitte, 16. Febr. Alloa atstahdams, 1. Martâ sasneedsis Kristianiju. Antares, kapt. Lejasosols, no Cardiffas isbraukdams, 23. Febr. sasneedsis Cadissi. Linda Morgenroden, kapt. Lasis, no Belises iseedams, 28. Febr. nonahzis Londonâ. Columbus, kapt. Dreimans, ees no Carlenas us Cardiffu. Catharina, kapt. Kalninsch, no Faro atrodahs zelâ us Angliju. Anna Ottilie, kapt. Rusbergs, 28. Febr. isgahjis no Grangemouthas us Leepaju. Delphin, kapt. ?, 26. Febr. atstahjis Leepaju, us Yarmouthu dodamees. Lucas, kapt. Benkis, isgahjis no Taviras us Kinglinu. Sibens, kapt. Weinbergs, no Taviras isbraukdams, 27. Febr. nonahzis Ipswichê. Breedis, kapt. Prinzs, 1. Martâ atstahjis Cardiffu, us Demeraru, Amerikâ, dodamees. Peter, kapt. Anjaks, no Doweres braukdams, 21. Febr. nonahzis Newkastlê. (B. W.)

Tirgus sinas.

Rigâ, 6. Martâ. Labibas tirgû pilnigs klusums; zenas pee tam gandrihs nemas negrosijahs. Kweeschi, Kreewu, maksaja 95—100 kap. pudâ, Kursemes kweeschi 84—88 kap. Rudsi, Kreewu, us 120 mahrz. pamata, maksaja 82—84 kap. pudâ, Kursemes rudsi 79—81 kap. Ausas, gaischahs, labahs sugas, maksaja 75—85 kap. pudâ, Kursemes ausas 74—81 kap. pudâ. Meeschi, Kreewu, maksaja 73—78 kap., Kursemes meeschi 76—79 kap. pudâ. Linsehklas, Kreewu, maksaja 124—129 kap. pudâ, Widsemes linsehklas 128—130 kap. Sirni maksaja 65—72 kap. pudâ.

Leepajâ, 8. Martâ. Rudsi us 120 mahrz. pamata, maksaja 75—81½ kap. pudâ, Kursemes un Leischu rudsi 70—76 kap. pudâ. Ausas, pehz winu daschadahm sugahm un labuma 68—80 kap. pudâ. Meeschi 67—70 kap. pudâ. Linsehklas 125—132 kap. pudâ. Sirni 58—62 kap. pudâ. Kanepes 161 kap. pudâ. Kanepaji 53 kap. pudâ. Klijas 54—57 kap. pudâ.

Kwihte.

No L. Hahn kga („Latweeschu Awischu“ ekspedizijas) sanehmu kâ eenahkumu no pahrdota pastmarku krahjuma preeksch jaunzełamas Jelgawas Latweeschu basnizas kapitala diwisimts seschus rubłus 55 kap.

Jelgawâ, 4. Martâ 1899. g.

A. Heyking,
Jelgawas Apgabala komitejas direktors no ewang. luteru draudschu palihdsibas kases.

Wehstules un atbildes.

Ds. K. T—â. Newaram Juhsu wehleschanos schimbrihscham ispildit. No pirmâ suhtijuma neka newaram leetot. Sinojums isklausahs pahrak netizami. — **K. S. B—ê.** Newar buht. Tahdas leetas minetais kungs nemas nespehj pagasta weetneekeem „rakstit preekschâ“. Wispahr naw pehz muhsu domahm eemesla par schahdu pahrgrosijumu preezatees. — **F. D—ê.** Sinojuma pirmajai dałai pahrak personiga dabo, otrai — schkehrschłi zelâ. — **Ch. S. K.** „Leeldeenas olas“ un „Winas pirmâ nowele“ neisleetosim. Redakzijas runas stundas ikdeenas, isnemot swehtdeenas, no pulksten 11—12 rihtâ. — **J. S. S—âs.** Juhsu uiskateem par dsejneekeem gan mas buhs reekritelu. Juhsu dsejoli isleetosim. — **A. St—ê.** Pateizamees. — **—ks.** Ar tahdeem sinojumeem Juhs weltigi nopuhlejeetees, jo dabujam tos no zitureenes drihsak un pilnigakus. —

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 21. (8.) Martâ.

100 rubł. selta naudâ 330 Wahzu mahrk.
100 „ papihra „ 216½ „

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**
Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 8-го Марта 1899 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Eekſchkigâs,
ihpaſchi
plauſchu ſlimibâs,
peenemu ikdeenas no pulkſten **9—12** un **4—6.**

Dr. G. Beldau,
Rigâ, Kaļķu eelâ № 10.

Sobuahrſts
O. Zinowsky,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 8.
Runas ſtundas:
no pulkſten **9—1** un no **3—5,** ſwehtdeenâs tikai no pulkſt. **9—10** un no **2—3.**

Jaunpils pagaſta nama buhwe lihdſ ar blakus ehku taps **15. martâ 1899. g.,** pulkſten 10 no rihta, uſ **torgu maſakſoliſchanâ nodota** pee Jaunpils pagaſta waldes. Salogs 600 rubl. Tuwaki noſazijumi pagaſta waldes kanzelejâ eeſkatami.
Jaunpilî, 1. martâ 1899. g.
(S. W.) Par pag. wez.: K. Schlag.
Par ſkrihw.: T. Wiegman.

Pusgraudneeki
uſ nahkoſchu gadu wajadſigi **Lipſtu muiſchâ, Miltinu un Luſtes muiſchâs.** Peeteikſchanos peenem katru peektdeen Luſtes Raibajâ krogû un ſwehtdeenâs Jaun-Platonê.
Muiſchu walde.

Ne-apprezejees
kutſcheers,
kam labas aplcezibas, war dabuht par Jurgeem weetu. Jaeeronâs perſonigi pee Meiſumuiſchas muiſchwaldes (pee Jelgaw.).

Kreetns puiſis,
kas ari wiſus lauka darbus ſaprot, war tuhlit peeteiktees pee Jelgawas. darba nama waditaja **M. Jannſohna,** Rahtsmuiſchâ.

Jauneklis,
kas **kaleja amatu** grib iſmahzitees, war peeteiktees pee kaleju meiſtera **Aken,** Jelgawâ, Paſta eelâ № 41.

Mahzeklis
wajadſigs kurpneeku meiſteram Güntheram Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 5.

Mahzekli
wajadſigi Jelgawâ, Paſta eelâ № 8, pee atſlehdſneeku meiſtera **D. Steppe.**

Mahzeklus
peenem mahzibâ **Kurſemes weloſipedu buhwes eeſtahdê, Jelgawâ Katoļu eelâ № 24.**
Jehkul & Oſcheneek.

Mahzeklis
war tuhlin peeteiktees pee bekera meiſtera
G. Thomas,
Jelgawâ, Katoļu eelâ № 45.

Saimneezibas uſraugs
(wagars) ar labahm apleezibahm **wajadſigs.** Japeeteizahs uſ ſchahdu adreſi: Управляющему К. М. Вильде, им. Варвенъ, чр. г. Виндаву.

Paula Martinelli
wihna un brandwihna kantoris
Jelgawâ, pee tirgus platſcha № 4,
dibinats 1878. g., zeen. pirzejeem laipni peedahwâ leelumâ un maſumâ daſchadas ſortes **brandwihna, kekaru wihnu, konjaku, rumu, araku, likeerus** un **ſchampanjeri,** kâ ari manu eeſlaweto **biſchofu** par 70 kap. ſtopâ un 35 kap. puſſtopâ. **Sarkano** un **dſelteno** paſcha noguldītu **kekaru wihnu** par 35 kap. ſtopâ un 18 kap. puſſtopâ. Laipnu apkalpoſchanu un pareiſu uſdewumu iſpildiſchanu apſolu.
Paul Martinelli.

Jauns atradums
ſmehketaju kgu labumâ ir tas, ka tagad teek **papiroſu hilſes** beſ zilweku roku peelikſchanas automatiſki iſgatawotas no wislabakâ frantſchu ſpezial-papira ar wahrdu
„Fin de Siecle“
jeb Automat.
Zaur ſchahdu atradumu (maſchinu patents № 13198) teek zitu perſonu ſweedru un ahdas iſgarojumi un lipigas ſlimibas zehloni no ſmehketaju kungu organiſma nowehrſti.
Katrâ kaſtitê wehl atrodas ihpaſchs apraksts latwju un wahzu walodâ.
Atradejs un fabrikants **S. Lichtenſteins, Breſtê,** ir weenigo leelpahrdoſchanu nodewis

J. Gottharda
tabakas magaſinai,
Jelgawâ, Katoļu eelâ № 12.

NB. **Tahs hilſes naw dahrgakas kâ zitas.**

Weena
weziga ſeewina
war peeteiktees pee behrneem Swehtes eelâ № 7 pee E. Skarbul.

Kwihte.
Preekſch jaunbuhwejamâs Jelg. Latw. baſnizas
ſanehmam pawiſam kahdas
800,000 leetotas paſtmarkas.
Pahrdodod eenahza **206 rbl. 55 kap.**
Wiſeem, kas muhs pabalſtijuſchi, **ſirſnigi pateizamees!**
Augſtzeenibâ
„Latweeſchu Awiſchu“ ekſpedizija.

Kurſemes kreditbeedribas direkzija
dara zaur ſcho ſinamu wiſeem **Kurſemes kreditbeedribas krahſchanas kaſes ſcheinu ihpaſchneekeem,** ka ſahkot no
1. Maija 1899. g.
tiklab par ſcheinem, kuras neſs prozentes uſ prozentem, kâ ari par ſcheinem, kuram ir kuponi klaht, — nahkamibâ tiks aprehkinatas un iſmakſatas **lihdſſchinigo**
4% weetâ tikai 3,6%,
tas ir **100 rub. par gadu neſihs 3 rub. 60 kap. proz.**

Tee ſcheinu ihpaſchneeki, kuri naw meerâ ar tahdu prozentu paſeminaſchanu, teek ar ſcho uſaizinati, ſahkot no 1. Maija 1899. g. peeneſt krahſchanas kaſei ſawas ſcheines lihdſ ar klaht peederoſcheem un wehl nenotezejuſcheem kuponeem preekſch **iſmakſaſchanas. — No minetâ termina ſahkot tiks beſ iſnehmuma tikai 3,6% aprehkinatas.**

Tee ſcheinu ihpaſchneeki, kuri ir meerâ ar tahdu prozentu paſeminaſchanu, teek uſaizinati, zik drihſi ween eeſpehjams peeneſt krahſchanas kaſes waldei ſawas ſcheines lihdſ ar klaht peederoſcheem kuponeem preekſch **apſtempeleſchanas jeb pahrrakſtiſchanas** uſ minetam ſemakam prozentem.
Jelgawâ, tai 10. Februari 1899.
Direkzija.

IV. Baltijas lauksaimneezibas
zentral-iſſtahde Rigâ
no 12.—21. Junijam 1899. g.
Peeteikumi — zik wehl ruhme atlauj — teek nemti pretim lihdſ **20. Martam ſch. g.**

Jelgawas Dſeedaſchanas Beedriba „Lira“
iſrihkos
Swehtdeen, 21. Martâ 1899. g.
Jelgawas Amatneeku beedribas ſahlê
Teatri.
Iſrahdihs:
Sakiſcha meitas.
Tautas luga ar dſeedaſchanu 4 zehleenôs latwiſki no **M. Sirniſcha** un **Eſenbergu Jahna.** Muſika no **P. Biala.**
Antona Sakiſcha lomâ weeſoſees Dubura kgs iſ Rigas. Reſchija **Sahliſcha** kga.
Sahkums pulkſt. **6ôs** wakarâ.
Weetu zenas: I. weetâ **1** rbl., II. weetâ **75** kap., III. weetâ **50** kap. Balkonâ pirmâ rindâ **50** kap., otrâ rindâ **30** kap.
Preekſchneeziba.

Pirmâ ſchnitu ſihmeſchanas un peegreeſchanas
ſkola
Jelgawâ, 48 Katoļu eelâ 48.
Skolneezes teek katrâ laikâ uſnemtas. Mahziba welkas 4 nedelas lihdſ 3 mehneſcheem. Kortelis uſ wehleſchanos turpat.
Preekſchneeze M. A. Brachmann.

Peena zentrifugas (ſeparatori):
Alekſandra balanks iſ Dahnijas, Alpha Laval no Nobeļa un Steinera tâ ſauktee pahrlab. Alpha
un daſchadas
ſweeſta kuļmaſchinas (no 18 r. ſahkot)
dabujamas ſchogad pa **wislehtakam** zenam **„Semkopja“ ekſpedizijâ** Jelgawâ, Katoļu eelâ № 46.

Teek luhgts peepraſit jaunos **zenu rahditajus.**

Jelgaw. Palihdſib. un Paglab. Beedriba.
Krahj- un aiſdewu-Kaſes bilanze
28. februari 1899. g.
532 beedri. Droſchibas kapitals 18,010 rubl. 11 kap.

Debets	Rbl.	K.	Kredits	Rbl.	K.
Wehrtspapiri	2987	50	Pamata kapitals	3882	05
Inwentars	695	03	Dalibas naudas	14128	06
Aiſdewumi uſ galweneekeem	60740	—	Noguldijumi uſ augleem	120401	25
Aiſdewumi uſ kihlam	93413	—	Noguld. uſ auglu-augl.	12355	49
Kaſê	2334	58	Krahj-noguldijumi	4058	65
Daſchadi iſdewumi	473	04	Tekoſchi noguldijumi	3904	87
Kurſ. Kred. Beedr.	4116	39	Augli	4762	87
			Sihki eenehmumi	147	16
			Diwidends	1004	77
			Pahrejoſchas ſumas	1	44
			Waldes r.	112	93
	164759	54		164759	54

Kaſes darba laiks ir ikdeenas, iſnemot ſeſtdeenas, ſwehtdeenas un ſwehtku deenas, no pulkſten 11. lihdſ 1 puſdeenâ Skrihweru eelâ 1. Kaſe makſâ par noguldijumeem $4^{1}/_{2}$—5 % gadâ un nem par aiſdewumeem 6—7 % gadâ. Wiſi makſajumi no krona nodokleem atſwabinati.
Direkzija.

Ed. Zehder's — Rigâ.
Lauksaimneezibas maſchinu un ſemkopibas rihku lehgeris
Karļa eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dſelsſzeļa ſtanzijai,
eewehlê kâ
agrakâs Rigas beedribas Felſer & Co. dſelſsleetawas un maſchinu fabrikas raſchojumu weenigais pahrdewejs

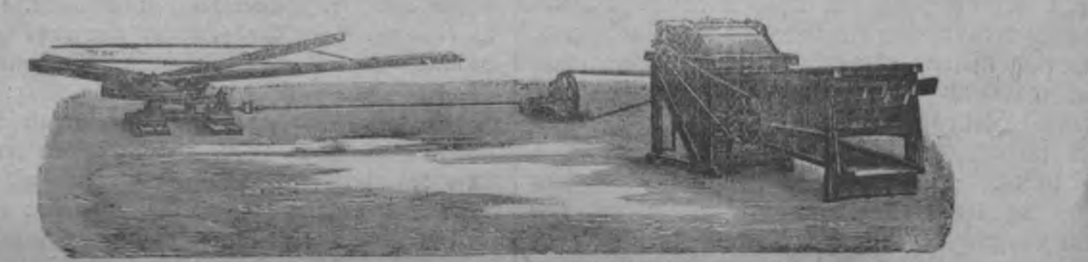

kuļamahs maſchinas ar **rokas** un **gehpeļa dſenamo,** preekſch 2, 4, 6, 8 un wairak ſirgeem, ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wiſas maſchinas no **jaunakâs** un **labakâs konſtrukzijas** un iſ **iſmekletâ wislabakâ materiala.**

Wiſs ſem galwoſchanas.

Tahlak: **wiſadu ſortu arkli, ſehklas-aparaji, ezeſchas, ſehjmaſchinas, ſeena grahbekli, labibas wehtijamâs maſchinas, ehkſeļu maſchinas** u. t. t. **Superfoſfats, Toma milti, kaulu milti** u. t. t.

Lokomobiles un twaika kuļmaſchinas
iſ **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 6, 8 un 10 ſirgu ſpehka.
Wehſtulu adreſe: Ed. Zehder — Rigâ.

Schnitu ſihmeſchanas un ſchuhſchanas ſkola preekſch dahmam un kungeem
Rigâ, Leelâ Newas eelâ № 27.
Pamatigi eemahza ahtrâ laikâ, ſkatot pehz mahzekļu ſpehjas, ſmalk. rokdarbus, mehra nemſchanu, **ſchnitu ſihmeſchanu,** peegreeſchanu un ſchuhſchanas mahkſlu beſ uſprowes, pehz godalgotâm **Pariſes** un **Berlines ſiſtemam** par loti mehrenu **makſu** (ſahkot no 5 rubl.). Par kreetnu mahzibu teek galwots un **kurſu** beiguſcheem iſdodu **diplomu.** Mahzekles peenem katru deenu — Sw. Peterburgâ diplometa ſchnitu ſihmeſchanas ſkolotaja **E. Seidman.**

Katru deenu ſwaigi zeptu
ſaldſkahbu puſbihdeletu rupju pluzinatu rupju un baltu
maiſi
peedahwâ
J. Zimermana maiſes zeptuwe,
ihpaſchneeks **E. Wegners.**
№ 74. Leelajâ eelâ № 74.
NB. **Apſtellejumi** uſ iſrihkojumeem teek katrâ laikâ peenemti.
Atkalpahrdeweji dabon pelnas teeſu.

Rehdeneeku prezes
dabonamas **leelâ iſwehlê** par **lehtam zenam** pee
T. S. Smirnowa mantineek.,
J. S. Parûgina mantineek.
Ihpaſchneeks: **A. Artemjews.**
Jelgawâ, 96 ſem kolonadem 96.

Ar Wina ekſelenzes Kurſemes gubernatora kunga atwehles atwehru
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 1,
Schnitu ſihmeſchanas un peegreeſchanas ſkolu
preekſch dahmu un behrnu apgehrbeem un weſchas.
Mahzits teek pehz jaunakâs un loti weegli eegaumejamâs **Hirſcha metodes, Berlinê.** Pilnigs kurſus duhrê 3 mehneſchi un makſâ **15** rublus. Peegreeſchanas kurſu war iſmahzitees 1 mehneſcha laikâ un makſâ **10** rublus.
Kurſu war nobeigt weenâ mehneſi.
Preekſchneeze **S. Franzkiewicz.**

Ehdolê
aplez kehwes
no **15. februara lihdſ 1. julijam krona ehrſeli:**
Derwiſchs (ſtrahdneeku ſugas) ſarkanſchkimelis 8 gad., 2 arſch. $2^{1}/_{2}$ werſch. par 3 rubl. 5 kap.
Donnerwetters (ſtrahdneeku ſugas) peleķſchkimels 8 gad., 2 arſch. $2^{3}/_{4}$ werſch., par 3 rubl. 5 kap.
Plotin (Bitiug) tumſchi bruhns 9 g., 2 arſch. 4 werſch., par 2 rubl. 5 kap.

---

3 waiſlas ehrſeli
aplez no 15. februara lihdſ 1. julijam
Plemats: Anglu pilnaſinu $4^{1}/_{2}$ werſch. 9 rubli.
Fleru: Ardenu pilnaſinu $3^{1}/_{2}$ werſch. 4 rubli 5 kap.
Dick: puſaſinu Ardenu $3^{1}/_{2}$ werſchoku 3 rub. 5 kap.
Kehwes nem panſijâ par 30 kap. par deenu. — Par ikkatru peewestu kehwi ir par ſtalli weens rublis makſajams.
Dobes muiſchas walde
pahr Dobeli
un newis **Dobeles muiſchas walde,** kâ iſgahjuſchâ numurâ bija iſſludinats.

Zehrê pee Kandawas
aplez kehwes
no **15. februara lihdſ 1. auguſtam** Tukuma lauksaimneezibas beedribai peederigais **pilnaſinu ehrſelis**
„Neptuns“.
Apleziinaſchanas zena **8** rubl., preekſch maſgruntneeku kehwem tikai **5** rubl. — Kehwes teek par **30** kap. deenâ mitinatas.
Muiſchwalde.

Paſaudets.
Seſtdeen, 13. Februari ſch. g., ap puſdeenas laiku, ir zeļâ no Dobeles eelas № 1 lihdſ Wezajai eelai **paſaudets ganʒdribſ pabeigts ſmalks**
tamboreſchanas darbs
(Einſatz). Nabaga, maſa, nelaimiga meitina atradeju gauſchi luhdſ, winu atdot Dobeles eelâ № 1, pa otram nama durwim, augſchâ.

Diwi maſi glihti
dſihwokli
iſihrejami Sommerfelda namâ, blakus Blumberga kunga fabrikim Jelgawâ. Peepraſams pee S. Sommerfelda Jelgawâ.

Marmora un **granita**
kapu peeminekli
iſ **wislabakâ materiala** teek **pagatawoti,** kâ ari **gatawi dabonami.** Glihts darbs un lehtas zenas. — **Akmenu ſlihpetawa ar twaika ſpehku. Akmenu poleereſchana.**
M. Brauers,
pee Annas wahrt., blak. literatu kapeem, ari uſ Alekſandra proſpekta № 4.
Spezialitate — tſchuguna kapu kruſti.

Muiſcha
ar **700 puhrweetam aramas ſemes, labâm pļawâm un ehkâm,** top ar inwentari uſ puſ jeb uſ diwi graudeem
iſrenteta.
Adreſe: Ковенской Губ. ст. Салантн Петровскому.

---

1 ſehklu
andeles galds
dabonams pee
S. Sommerfelda, Jelgawâ.

Wiſâs grahmatu bodês dabonams:
Semkopja
auglu-koku dahrſs,
jeb pamahziſchana, kâ auglu-koki no ſehklahm audſejami, potejami 2c., kâ lauku jeb meſchu koki ſtahdami un wehl daudſ zitas derigas mahzibas, kas dahrſu mihlotajeem un kopejeem der ſinat. Ar 55 bildehm. Iſſkaidroja un ſarakſtija S. Klewers, ſehklu pahrdotawas un koku ſkolas ihpaſchneeks Durbê. Otra druka.
Makſâ **60** kap.

Дозволено цензурою. Рига, 8-го Марта 1899 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.
(Tê klaht 2 peelikumi.)